

EUROPSKA KOMISIJA

MEMORANDUM

Stanje na dan 1. srpnja 2022.

Pitanja i odgovori – prava građana Unije u Ujedinjenoj Kraljevini nakon isteka prijelaznog razdoblja

Ovaj dokument sadržava informacije o pravima građana Unije u Ujedinjenoj Kraljevini od 31. prosinca 2020., kako je navedeno u dijelu drugom Sporazuma o povlačenju, koji je stupio na snagu 1. veljače 2020.

Ovaj se dokument odnosi na pravno stanje na dan 1. siječnja 2021. Ažuriran je kako bi se uzeo u obzir istek razdoblja odgode (*rok za podnošenje zahtjeva za novi status na temelju Sporazuma o povlačenju*).

Opis propisa Ujedinjene Kraljevine i provedbe Sporazuma o povlačenju u Ujedinjenoj Kraljevini temelji se na informacijama koje su nam trenutačno dostupne.

Sadržaj

1.	Prijelazno razdoblje	2
2.	Tko je zaštićen Sporazumom o povlačenju?.....	3
•	<i>Detaljnije o uvjetima boravka .....</i>	5
•	<i>Pravila o odsutnosti .....</i>	8
•	<i>Posebni slučajevi .....</i>	10
3.	Članovi obitelji.....	11
4.	Prava boravka.....	17
•	<i>Upravljanje Sporazumom o povlačenju.....</i>	20
5.	Pravila o ulasku i izlasku	23
6.	Kaznena djela i zlouporabe	25
7.	Administrativni postupci	27
•	<i>Zakašnjeli zahtjevi.....</i>	34
8.	Stručne kvalifikacije	39
•	<i>Stručne kvalifikacije u postojećem pravu Unije .....</i>	39
•	<i>Stručne kvalifikacije na temelju Sporazuma o povlačenju .....</i>	40
9.	Socijalna sigurnost.....	43
10.	Korisne poveznice	51

1. Prijelazno razdoblje

1.1. Prijelazno razdoblje: što je to bilo i čemu je služilo u smislu prava građana?

Ujedinjena Kraljevina napustila je Europsku uniju 31. siječnja 2020.

Međutim, stranke su se dogovorile o prijelaznom razdoblju od 1. veljače 2020. do 31. prosinca 2020. Tijekom prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina više nije bila država članica Europske unije niti je sudjelovala u procesu donošenja odluka u Uniji.

Međutim, cjelokupno pravo Unije, u svim područjima politika, i dalje se primjenjivalo na Ujedinjenu Kraljevinu i u njoj. Ujedinjena Kraljevina i dalje je bila dio carinske unije i jedinstvenog tržišta Unije sa svim četirima slobodama.

Pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije stoga se i dalje u potpunosti primjenjivalo tijekom prijelaznog razdoblja (*odnosno „provedbenog razdoblja”*) iako Ujedinjena Kraljevina više nije bila država članica Unije.

To znači da su građani Unije mogli koristiti prava na slobodno kretanje u Ujedinjenoj Kraljevini do kraja 2020.

1.2. Primjenjuje li se još pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije u Ujedinjenoj Kraljevini?

Ne, pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije prestalo se primjenjivati 31. prosinca 2020. u odnosu na građane Unije u Ujedinjenoj Kraljevini i državljanе Ujedinjene Kraljevine u Uniji.

1.3. Je li se s osobama koje su došle u Ujedinjenu Kraljevinu tijekom prijelaznog razdoblja postupalo jednako kao s osobama koje su u nju došle prije 1. veljače 2020.?

Da, te su osobe uživale potpuno jednaka prava na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije kao osobe koje su došle u Ujedinjenu Kraljevinu prije njezina povlačenja iz Unije. Njihova su prava podlijegala i jednakim ograničenjima.

2. Tko je zaštićen Sporazumom o povlačenju?

2.1. Na koga se primjenjuje Sporazum o povlačenju u Ujedinjenoj Kraljevini?

Kako bi ostvarili prava na temelju Sporazuma o povlačenju, građani Unije i članovi njihovih obitelji navedeni u Sporazumu o povlačenju morali su na kraju prijelaznog razdoblja 31. prosinca 2020. zakonito boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije.

Sporazumom o povlačenju nije se zahtijevala fizička prisutnost u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja – prihvaćale su se privremena odsutnost koja ne utječe na pravo na boravak i duža odsutnost koja ne utječe na pravo na stalni boravak. Više pojedinosti o vrstama odsutnosti navedeno je u nastavku.

Bilo je dovoljno da na dan 31. prosinca 2020. osoba zakonito boravi u Ujedinjenoj Kraljevini. Čak i ako građanin Unije u Ujedinjenoj Kraljevini nije boravio ni u jednom razdoblju prije 31. prosinca, bilo je dovoljno da na taj dan dođe u Ujedinjenu Kraljevinu.

Kako bi mogli ostati, građani Unije i članovi njihovih obitelji moraju zakonito boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini i nakon završetka prijelaznog razdoblja. Materijalni uvjeti boravka na temelju Sporazuma o povlačenju u osnovi su jednaki onima na temelju prava Unije.

Građani Unije i članovi njihovih obitelji koji ispunjavaju uvjete moraju zatražiti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka razdoblja odgode. Ako taj status ne zatraže na vrijeme, mogu izgubiti sva prava na temelju Sporazuma o povlačenju.

Uvjeti za stjecanje novog boravišnog statusa na temelju Sporazuma o povlačenju trebali bi odražavati uvjete utvrđene u Direktivi o slobodnom kretanju (*u člancima 6. i 7. odobrava se pravo na boravak u trajanju do pet godina osobama koje rade ili koje imaju dostatna financijska sredstva i zdravstveno osiguranje, dok se u člancima od 16. do 18. odobrava pravo na stalni boravak osobama koje su pet godina zakonito boravile u državi domaćinu*).

Građani Unije i članovi njihovih obitelji moraju zatražiti boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Ujedinjena Kraljevina odlučila je da za potrebe odobravanja boravišnog statusa u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a neće utvrđivati ispunjavaju li podnositelji zahtjeva za boravišni status sve uvjete koji se zahtijevaju u Sporazumu o povlačenju.

Ujedinjena Kraljevina daje detaljne informacije o sustavu za prijavu nastanjenja građana EU-a na stranicama <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. Ukratko, što je potrebno za ostanak u Ujedinjenoj Kraljevini?

Potrebne su tri stvari. Da bi ispunili uvjete za ostanak, građani Unije i članovi njihovih obitelji moraju:

- 1) imati pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na dan 31. prosinca 2020. u skladu s pravom Unije
- 2) ispunjavati i uvjete boravka nakon 31. prosinca 2020. i
- 3) zatražiti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode.

2.3. Što je razdoblje odgode?

Sporazumom o povlačenju štite se prava građana Unije i članova njihovih obitelji koji su na dan 31. prosinca 2020. boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije.

Oni ne moraju zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka prijelaznog razdoblja. Sporazumom o povlačenju tim se osobama osigurava još barem šest mjeseci za podnošenje zahtjeva.

Razdoblje nakon isteka prijelaznog razdoblja, a prije roka za podnošenje zahtjeva naziva se razdoblje odgode. Prema propisima Ujedinjene Kraljevine rok za podnošenje tog zahtjeva bio je 30. lipnja 2021.

Tijekom razdoblja odgode zaštićeni građani Unije i članovi njihovih obitelji (oni koji su na dan 31. prosinca 2020. boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s pravom Unije) imaju pravo na boravak za koje se smatra da postoji (takozvana pravna fikcija). Ne mogu biti udaljeni iz zemlje, osim ako počine kazneno djelo.

Zahtjevi za novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a možda se više neće razmatrati nakon isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.4. Što je obuhvaćeno pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije?

Na temelju prava Unije građani Unije i članovi njihovih obitelji imaju pravo na boravak u svim državama članicama čiji nisu državlјani na temelju više pravnih instrumenata Unije:

- a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (članci 21., 45., 49. ili 56.)
- b) Direktive o slobodnom kretanju
- c) Uredbe o slobodi kretanja radnika.

Detaljna pravila koja se primjenjuju na mobilnost građana Unije uglavnom se mogu pronaći u Direktivi o slobodnom kretanju. To bi vam trebala biti polazna točka za informiranje o:

- vašim pravima
- pravima članova vaše obitelji
- uvjetima za ostvarivanje prava na boravak
- administrativnima postupcima i
- zaštiti prava na boravak.

Građani Unije i članovi njihovih obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i ispunjavaju uvjete prava Unije prije i nakon isteka prijelaznog razdoblja zaštićeni su Sporazumom o povlačenju.

- Detaljnije o uvjetima boravka

2.5. Čehinja sam i u Ujedinjenu Kraljevinu sam došla 2017. Radim u lokalnoj bolnici. Mogu li ostati nakon 31. prosinca 2020.?

Možete. Ako nastavite raditi (*ili ako npr. nesvojevoljno prestanete raditi u skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive o slobodnom kretanju ili postanete samozaposlena osoba, student koji ima dostatna sredstva ili tražitelj zaposlenja*), moći ćete ostati u Ujedinjenoj Kraljevini nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Imate pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju Sporazuma o povlačenju nakon isteka prijelaznog razdoblja. Da biste zadržali boravište, morate ispunjavati gotovo iste materijalne uvjete koji su se primjenjivali prije isteka prijelaznog razdoblja na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije.

Morate podnijeti zahtjev tijelima Ujedinjene Kraljevine za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka razdoblja odgode. Nakon pet godina zakonitog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini moći ćete zatražiti da Vam se boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini promijeni u stalni boravak, s većim pravima i boljom zaštitom. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su [ovdje](#).

2.6. Poljak sam koji živi i studira u Ujedinjenoj Kraljevini. Trebam li početi raditi da bih zadržao svoja prava?

Sporazum o povlačenju štiti one građane Unije koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s uvjetima prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak. U osnovi, građani Unije ispunjavaju te uvjete:

- ako su radnici ili samozaposlene osobe ili
- ako imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje ili
- ako su članovi obitelji druge osobe koja ispunjava te uvjete ili
- ako su već stekli pravo na stalni boravak (*koje više ne podliježe nikakvim uvjetima*).

Da biste u Ujedinjenoj Kraljevini boravili kao student, morate imate dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje. Moguće je prijeći iz jedne u drugu kategoriju (*npr. završiti studij i početi raditi*). Svoja čete prava zadržati sve dok ispunjavate uvjete za najmanje jednu kategoriju.

Imajte na umu da je Ujedinjena Kraljevina odlučila odustati od nekih od tih uvjeta te ne zahtijeva da građani Unije ili obitelji koje žive u Ujedinjenoj Kraljevini dokažu da su radnici ili da imaju zdravstveno osiguranje.

Međutim, kao preduvjet za zadržavanje prava morat će podnijeti zahtjev tijelima Ujedinjene Kraljevine za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.7. Jesu li građani Unije koji su stigli u Ujedinjenu Kraljevinu u potrazi za poslom nekoliko mjeseci prije isteka prijelaznog razdoblja nekako zaštićeni?

Jesu. Građani Unije koji traže posao u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja imaju pravo ostati u zemlji šest mjeseci nakon dolaska (*ili dulje ako postoje stvarni izgledi da se zaposle*). Moraju zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.8. Danska sam državljanka. U Ujedinjenu Kraljevinu sam došla 2019., ali nisam pronašla posao. Trenutačno sam bez prihoda. Mogu li ostati?

Sporazum o povlačenju štiti one građane Unije koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s uvjetima prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak. U osnovi, građani Unije ispunjavaju te uvjete:

- ako su radnici ili samozaposlene osobe ili
- ako imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje ili
- ako su članovi obitelji drugog građanina Unije koji ispunjava navedene uvjete ili
- ako su već stekli pravo na stalni boravak (*koje više ne podliježe nikakvim uvjetima*).

Građani Unije koji na kraju prijelaznog razdoblja ne ispunjavaju te uvjete nemaju zakonsko pravo ostati u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju Sporazuma o povlačenju i njihov položaj ovisi o nacionalnom pravu Ujedinjene Kraljevine.

2.9. Ujedinjena Kraljevina odustala je od uvjeta o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju. Što to znači?

Sporazumom o povlačenju štite se prava koja su postojala na temelju prava Unije. Sveobuhvatno zdravstveno osiguranje jasan je uvjet za zakonit boravak samodostatnih osoba, kako je utvrđeno u članku 7. stavku 1. točki (b) Direktive o slobodnom kretanju.

Ujedinjena Kraljevina odlučila je da neće zahtijevati da građani Unije imaju sveobuhvatno zdravstveno osiguranje niti će provoditi „kontrolu stvarnog zaposlenja“ za potrebe odobravanja novog boravišnog statusa u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a.

2.10. Francuski sam državljanin i živim u Parizu, ali radim u Londonu. Mogu li nastaviti raditi u Ujedinjenoj Kraljevini?

Možete. Sporazumom o povlačenju štite se i takozvani pogranični radnici. Na temelju Sporazuma o povlačenju pogranični radnik je osoba koja je zaposlena ili samozaposlena u jednoj zemlji, a boravi u drugoj. Možete nastaviti boraviti u Parizu, a raditi u Londonu. Morate podnijeti zahtjev tijelima Ujedinjene Kraljevine za izdavanje novog dokumenta kojim se potvrđuje da ste pogranični radnik zaštićen Sporazumom o povlačenju. Taj će Vam dokument olakšati putovanje na relaciji Francuska – Ujedinjena Kraljevina i rad u Ujedinjenoj Kraljevini.

2.11. Građanin sam Unije i 2017. izdan mi je dokument o stalnom boravku u Ujedinjenoj Kraljevini. Što se mijenja u mom slučaju?

Morate zatražiti novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Međutim, budući da ste već dobili ispravu o stalnom boravku u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije, administrativni je postupak jednostavan. Morate samo predočiti važeću putovnicu ili osobnu iskaznicu, dokazati da niste boravili izvan Ujedinjene Kraljevine pet godina i prijaviti sva kažnjavanja zabilježena u Vašoj evidenciji. Postupak je besplatan i dobit ćete dozvolu stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status trajno nastanjene osobe“, engl. settled status).

2.12. Stigla sam u Ujedinjenu Kraljevinu 1964. iz Francuske i udala se za svojeg divnog britanskog supruga. Još smo u sretnom braku. Zar zaista moram nešto učiniti da bih mogla ostati?

Ako ste sigurni da imate pravo na stalni boravak na temelju nacionalnih propisa Ujedinjene Kraljevine (dozvola stalnog boravka, engl. Indefinite Leave to Remain) i da ti propisi neće biti izmijenjeni u budućnosti, ne morate zatražiti novi boravišni status na temelju Sporazuma o povlačenju.

Međutim, svakako se preporučuje da zatražite boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Time ćete si zajamčiti neosporivo pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, neovisno o promjenama propisa Ujedinjene Kraljevine. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.13. Malteški sam državljanin. Došao sam u Ujedinjenu Kraljevinu 2018. i zaposlio se u građevinskom sektoru. Nažalost, nedavno sam doživio nesreću na radu i trajno sam nesposoban za rad. Nadam se da neću morati otići!

Nećete. Osobe koje su morale prestati raditi zbog trajne nesposobnosti za rad uzrokovane nezgodom na radu stječu pravo na stalni boravak na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije. To je pravo zaštićeno i nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Morate zatražiti novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.14. Nizozemka sam i od 1995. radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Planiram otići u mirovinu za nekoliko godina. Hoću li moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini nakon odlaska u mirovinu?

Hoćete. Budući da ste u Ujedinjenoj Kraljevini boravili i radili najmanje pet godina, već ste stekli pravo na stalni boravak koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (*npr. da morate nastaviti raditi*). Međutim, morat ćete zatražiti novi status stalnog boravka na temelju prava Ujedinjene Kraljevine prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

- Pravila o odsutnosti

2.15. Iz Grčke sam i došao sam na studij u Ujedinjenu Kraljevinu 2018. Pet mjeseci 2020. studirao sam u Italiji u okviru programa Erasmus+, a potom sam se vratio na sveučilište u Ujedinjenoj Kraljevini. Nadam se da ta odsutnost neće negativno utjecati na moje pravo boravka u Ujedinjenoj Kraljevini!

To ne utječe na Vaša prava u Ujedinjenoj Kraljevini. Na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije razdoblja odsutnosti kraća od šest mjeseci godišnje ne utječu na kontinuitet boravka. Te su zaštitne mjere uključene i u Sporazum o povlačenju.

2.16. Prema Sporazumu o povlačenju mogu biti odsutan do šest mjeseci godišnje, a da time ne ugrozim svoj boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini. Što znači „šest mjeseci godišnje“?

Pravilo „šest mjeseci godišnje“ iz Sporazuma o povlačenju preuzeto je iz Direktive o slobodnom kretanju. i jednako se tumači. U skladu s Direktivom EU-a o slobodnom kretanju, građanin Unije može biti privremeno odsutan tijekom razdoblja kraćih od šest mjeseci u svakoj pojedinoj godini. Svaka pojedina godina započinje na obljetnicu datuma od kojeg je građanin Unije počeo boraviti u državi domaćinu.

2.17. Kao finski državljanin stekao sam pravo na stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini 2010. na temelju propisa Unije o slobodnom kretanju. Ujedinjenu Kraljevinu napustio sam u ožujku 2017. kako bih studirao u Švedskoj. Jesam li se morao vratiti u Ujedinjenu Kraljevinu prije isteka prijelaznog razdoblja da ne izgubim prava koja tamo ostvarujem?

Niste. Budući da ste prije odlaska imali stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, obuhvaćeni ste Sporazumom o povlačenju ako se vratite u roku od pet godina od odlaska (*dakle, prije ožujka 2022.*). Međutim, morate zatražiti novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Takav bi zahtjev trebalo podnijeti prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.18. Upisao sam se na Sveučilište u Manchesteru kako bih započeo studij u akademskoj godini 2020./2021. Nažalost, fizički nisam mogao putovati u Ujedinjenu Kraljevinu zbog ograničenja putovanja povezanih s koronavirusom. Studiram na daljinu. Štiti li i mene Sporazum o povlačenju?

Nažalost, zaštita na temelju Sporazuma o povlačenju jamči se samo onim građanima Unije koji su došli u Ujedinjenu Kraljevinu prije isteka prijelaznog razdoblja. Ujedinjena Kraljevina može biti fleksibilna oko toga radi uzimanja u obzir svih izvanrednih okolnosti.

2.19. Došao sam u Ujedinjenu Kraljevinu malo prije isteka prijelaznog razdoblja, ali sam ubrzo nakon toga morao otići kako bih riješio važno obiteljsko pitanje. Jesam li još zaštićen?

Jeste. Važno je da ste došli u Ujedinjenu Kraljevinu prije isteka prijelaznog razdoblja. Nakon što se jednom nađete u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije, možete biti odsutni do šest mjeseci zbog bilo kojeg razloga (a u određenim slučajevima i dulje), a da to ne utječe na Vaša prava. Međutim, morate zatražiti novi boravišni

status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Takav bi zahtjev trebalo podnijeti prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

- Posebni slučajevi

2.20. U Ujedinjenu Kraljevinu sam došao raditi 2006. na osnovi svojeg slovačkog državljanstva. Nedavno sam stekao britansko državljanstvo. Koji je moj status s obzirom na to da imam dvojno državljanstvo, slovačko i britansko?

Vaše britansko državljanstvo jamči Vam bezuvjetno pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini. Od stjecanja britanskog državljanstva na Vaš se boravak u Ujedinjenoj Kraljevini više ne primjenjuje Direktiva o slobodnom kretanju. S druge strane, budući da ste pravo boravka stekli na temelju prava Unije o slobodnom kretanju i slovačkog državljanstva, i dalje ćete biti obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju.

Vaše britansko državljanstvo jamči Vam pravo na stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, a moći ćete se pozivati i na Sporazum o povlačenju, npr. u pogledu prava na spajanje obitelji.

2.21. Portugalac sam i došao sam u Ujedinjenu Kraljevinu prije mnogo godina kako bih se pridružio supruzi Britanki, koja je osoba s invaliditetom i kojoj pružam cijelodnevnu skrb i pomoć. Mislim da zakonito boravim u Ujedinjenoj Kraljevini, no brine me jesam li zaštićen na temelju Sporazuma o povlačenju.

Sporazumom o povlačenju zajamčena je zaštita samo građanima Unije koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja u skladu s uvjetima prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak.

Ako ispunjavate sve uvjete boravka kao građanin Unije s dostačnim sredstvima, Vaše pravo na ostanak nakon prijelaznog razdoblja zaštićeno je Sporazumom o povlačenju.

2.22. Talijan sam i od 2011. živim u Ujedinjenoj Kraljevini sa svojom brazilskom obitelji. Jasno mi je da je moje pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini zaštićeno, ali što je s mojim pravom na povratak u Italiju s obitelji, s obzirom na sudsku praksu Suda Europske unije u predmetu *Surinder Singh*?

Sporazumom o povlačenju zaštićena su prava osoba koje su iskoristile pravo na slobodno kretanje i žive u državi čiji nisu državljeni. Njime nisu zaštićene osobe koje borave u državi čiji

su državljeni, bez obzira na to jesu li se vratile u domovinu prije ili nakon isteka prijelaznog razdoblja.

Međutim, na Vas će se primjenjivati sudska praksa u predmetu *Surinder Singh* jer ćete se u državu članicu čiji ste državljanin vratiti nakon što ste iskoristili pravo na slobodno kretanje i boravak u drugoj državi članici Unije. Nije važno što se Vaša država boravišta u međuvremenu povukla iz Unije.

Vaše pravo na ostanak u Ujedinjenoj Kraljevini bit će zaštićeno samo ako zatražite novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Nakon povratka u Italiju izgubit ćete svoja prava na temelju Sporazuma o povlačenju i prava na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini ako ostanete izvan Ujedinjene Kraljevine dulje od pet godina. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

2.23. Meksikanac sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini s petogodišnjom kćeri, koja je britanski državljanin, kao njezin skrbnik na temelju tzv. pravila *Ruiz Zambrano*. Mogu li ostati?

Sporazumom o povlačenju zajamčena je zaštita samo osobama koje su na kraju prijelaznog razdoblja boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s uvjetima prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak.

Osobe koje u Ujedinjenoj Kraljevini borave isključivo na temelju građanstva Unije svojih britanskih članova obitelji nisu obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju. Prema nacionalnim propisima Ujedinjene Kraljevine takve osobe trenutačno mogu dobiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Preporučujemo Vam da potražite pravni savjet.

3. Članovi obitelji

3.1. Portugalac sam, a moj otac, također Portugalac, radi u Ujedinjenoj Kraljevini. Živim s njim i pohađam lokalnu osnovnu školu. Mogu li ostati u Ujedinjenoj Kraljevini?

Da, imate pravo ostati u Ujedinjenoj Kraljevini s ocem. Sporazumom o povlačenju jamči se da svi članovi obitelji, bez obzira na državljanstvo, koji su na kraju prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom Unije u Ujedinjenoj Kraljevini mogu ostati u toj zemlji pod istim uvjetima koji su postojali prije isteka prijelaznog razdoblja.

Morate zatražiti novi boravišni status prije isteka razdoblja odgode ili ga u Vaše ime mora zatražiti Vaš otac. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.2. Iz Koreje sam. Došla sam u Ujedinjenu Kraljevinu kako bih se pridružila suprugu Latvijcu, no brak nam je u posljednje vrijeme u krizi. Željela bih zatražiti razvod, no brine me hoće li to utjecati na moje pravo na boravak.

U Sporazumu o povlačenju zadržava se pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije, koje pod određenim uvjetima već štiti bračne druge koji nisu građani Unije i koji se razvedu od građanina Unije. Ako ste bili u braku najmanje tri godine prije razvoda i živjeli ste u Ujedinjenoj Kraljevini najmanje godinu dana prije pokretanja brakorazvodnog postupka, možete nastaviti boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini nakon isteka prijelaznog razdoblja ako zatražite novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini. Kad rješenje o razvodu braka postane pravomoćno, primjenjuju se uvjeti prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak, kao da ste i sami građanka Unije.

U svakom slučaju, morate zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Ako nemate pet godina neprekinutog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini, dobit ćete dozvolu privremenog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe”, engl. pre-settled status). Nakon pet godina neprekinutog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini moći ćete zatražiti status stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.3. S partnerom Slovakom živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravamo uskoro imati dijete. Jesmo li se trebali požuriti i dobiti dijete prije isteka prijelaznog razdoblja?

Nema potrebe žuriti. Sporazumom o povlačenju jamči se da djeca rođena u obitelji iz Unije koja boravi u Ujedinjenoj Kraljevini prije i nakon isteka prijelaznog razdoblja mogu ostati. Nemojte zaboraviti zatražiti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Vaše će dijete možda rođenjem stići britansko državljanstvo, a u protivnom ćete morati i za njega zatražiti novi boravišni status u roku od tri mjeseca od njegova rođenja. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.4. Ruskinja sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini sa suprugom koji je Rumun. Imam boravišnu iskaznicu EU-a koja je izdana 2018. Mogu li ostati?

Da, možete ostati. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom Unije u Ujedinjenoj Kraljevini. Dopushteno im je ostati, ali moraju zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja

građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.5. Njemica sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini s posvojenim djetetom. Možemo li ostati zajedno?

Da, možete ostati zajedno. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom Unije u Ujedinjenoj Kraljevini. Posvojena djeca imaju ista prava kao i biološka djeca. Međutim, morate zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a za Vas i Vaše dijete (osim ako dijete ima britansko državljanstvo) prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.6. U slučaju djece koja su rođena nakon isteka prijelaznog razdoblja, na temelju Sporazuma o povlačenju roditelj koji boravi u državi domaćinu mora imati skrbništvo nad djetetom. Jesu li zaštićeni samo razvedeni parovi?

Ne. Skrbništvo je vrlo široko definirano u Sporazumu o povlačenju. Obuhvaća pravo na skrb stečeno primjenom prava, sudskom odlukom ili čak sporazumom između roditelja.

3.7. Prije nekoliko godina podnio sam zahtjev tijelima Ujedinjene Kraljevine kako bih se pridružio švedskoj rođakinji koja živi u Edinburghu jer sam financijski ovisio o njoj. Tijela Ujedinjene Kraljevine uvažila su moj zahtjev i izdala mi boravišnu iskaznicu EU-a. Kakve su sada posljedice za mene?

Možete ostati. Sporazum o povlačenju štiti sve članove obitelji koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom Unije u Ujedinjenoj Kraljevini. Dopushteno Vam je ostati, ali morate zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Prema propisima Ujedinjene Kraljevine Vaša boravišna iskaznica EU-a mora biti valjana pri podnošenju zahtjeva u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.8. Nedavno sam dobio ulaznu vizu za Ujedinjenu Kraljevinu kako bih se pridružio tetki Mađarici koja ondje živi. Tetka me finansijski uzdržava otkad su mi umrli roditelji. Došao sam u Ujedinjenu Kraljevinu, ali moj je zahtjev za prijavu boravka još bio u postupku rješavanja na kraju prijelaznog razdoblja. Kakve će biti posljedice za mene?

U skladu s pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije o Vašem će se zahtjevu odlučiti na temelju nacionalnih propisa Ujedinjene Kraljevine i trebala bi Vam biti omogućena prijava boravka. Ako Vam tijela Ujedinjene Kraljevine odobre boravak, bit će obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju i moći ćete zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Svako odbijanje mora se temeljito obrazložiti i podliježe žalbi. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.9. Nevjenčana sam partnerica bugarskog državljanina koji boravi u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravam mu se pridružiti, ali to ću moći učiniti tek za četiri godine zbog postojećih poslovnih obveza u svojoj zemlji (Kanadi). Hoću li mu se moći pridružiti?

Hoćete. Sporazum o povlačenju štiti partnere koji su bili u trajnom partnerstvu s građaninom Unije na kraju prijelaznog razdoblja, ali s tim partnerom nisu živjeli u Ujedinjenoj Kraljevini. Moći ćete se pridružiti partneru u Ujedinjenoj Kraljevini ako s njim i dalje budete u trajnom partnerstvu u trenutku kada odlučite doći u Ujedinjenu Kraljevinu i ako Vaš partner stekne novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini, koji mora zatražiti prije isteka razdoblja odgode. Vi ćete sami morati zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a u roku od tri mjeseca nakon dolaska u Ujedinjenu Kraljevinu. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

Uvjet trajnosti odnosa mora se ocjenjivati s obzirom na cilj održavanja jedinstva obitelji u širem smislu. Nacionalnim propisima može biti utvrđeno minimalno trajanje partnerstva kao kriterij za smatranje partnerstva trajnim. Međutim, u tom se slučaju nacionalnim pravilima mora osigurati uzimanje u obzir drugih relevantnih aspekata (kao što je primjerice uzimanje zajedničkog hipotekarnog kredita radi kupnje zajedničke nekretnine).

3.10. Nećak sam češkog državljanina koji živi u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravam mu se pridružiti, ali zbog postojećih studijskih obveza u svojoj zemlji moći će to učiniti tek za četiri godine. Hoću li mu se moći pridružiti?

Sporazum o povlačenju ne štiti članove proširene obitelji građana Unije (*osim osoba u trajnim partnerstvima*) koji na kraju prijelaznog razdoblja nisu živjeli sa srodnikom. Ako se želite pridružiti rođaku u Ujedinjenoj Kraljevini, morali biste ispuniti uvjete za to na temelju imigracijskih propisa Ujedinjene Kraljevine, a to možda neće biti moguće zbog toga što će to ovisiti o pravilima koja će postojati u trenutku kad se budete htjeli pridružiti rođaku.

3.11. Danac sam i studiram u Cardiffu. Imam suprugu i malo dijete koji žive u inozemstvu. Htjeli bi mi se pridružiti kad završim studij i pronađem posao. Hoće li to moći učiniti?

Moći će Vam se pridružiti čak i nakon isteka prijelaznog razdoblja. Sporazum o povlačenju ne štiti samo članove uže obitelji koji su prije isteka prijelaznog razdoblja zakonito boravili s građaninom Unije u Ujedinjenoj Kraljevini, već i članove uže obitelji koji su na kraju prijelaznog razdoblja u rodbinskoj vezi s građaninom Unije, ali nisu boravili u Ujedinjenoj Kraljevini. Moći će Vam se pridružiti ako i dalje budete u braku u trenutku kad Vaša supruga odluči doći u Ujedinjenu Kraljevinu i ako dobijete novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini, koji morate zatražiti prije isteka razdoblja odgode. Vaša supruga i dijete morat će zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a u roku od tri mjeseca nakon njihova dolaska u Ujedinjenu Kraljevinu. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.12. Živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Kao građaninu EU-a odobren mi je boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Samac sam, ali se nadam da će jednog dana oženiti. Hoće li mi se moja buduća supruga moći pridružiti u Ujedinjenoj Kraljevini? Što ako budemo imali dijete?

Vaša buduća supruga neće Vam se moći pridružiti na temelju Sporazuma o povlačenju jer se njime ne štite osobe koje stupe u brak s građaninom Unije nakon isteka prijelaznog razdoblja. Vaša buduća supruga morat će ispunjavati zahtjeve imigracijskih propisa Ujedinjene Kraljevine.

Buduća djeca moći će se pridružiti roditelju koji je građanin Unije i boravio je u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja ako taj roditelj koji je građanin Unije ima zakonsko skrbništvo nad djetetom i ako mu je odobren novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini, koji taj građanin Unije mora zatražiti prije isteka razdoblja odgode. Osim toga, morat ćete zatražiti

novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a za Vaše dijete u roku od tri mjeseca od njegova dolaska u Ujedinjenu Kraljevinu ili rođenja u Ujedinjenoj Kraljevini. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

3.13. Argentinac sam i radim u Ujedinjenoj Kraljevini, gdje živim sa šestogodišnjim sinom Hrvatom i dvogodišnjom kćerij Argentinkom. Možemo li ostati?

Svi možete ostati ako Vi i Vaš hrvatski sin ispunjavate uvjete zakonitog boravka i ako ste svi dobili novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, koji morate zatražiti prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

Sporazumom o povlačenju jamči se da u Ujedinjenoj Kraljevini nakon isteka prijelaznog razdoblja mogu ostati ne samo građani Unije (tj. Vaš sin), nego i članovi obitelji koji nisu građani Unije (tj. Vi i Vaša kći), a čija je prisutnost potrebna kako se Vašem sinu ne bi uskratilo pravo na boravak na temelju Sporazuma o povlačenju.

3.14. Iz Australije sam. Živim u Ujedinjenoj Kraljevini kao skrbnica sina Poljaka koji tu studira. Moj partner Poljak koji je radio u Ujedinjenoj Kraljevini napustio nas je. Mogu li ostati?

Na temelju Sporazuma o povlačenju imate pravo boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini dok Vaš sin ne završi obrazovanje. To pravo zadržavate najmanje do punoljetnosti sina, a možda i nakon toga, sve dok mu bude potrebna Vaša prisutnost i skrb da bi studirao. Pravo na ostanak u Ujedinjenoj Kraljevini nije Vam zajamčeno Sporazumom o povlačenju, ali bi Vam moglo biti zajamčeno propisima Ujedinjene Kraljevine. Međutim, morat ćete zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

4. Prava boravka

4.1. Iz Cipra sam i živim u Londonu s majkom, koja je inženjerka. Idem u školu, ali željela bih otvoriti vlastitu cvjećarnicu. Hoću li nakon završenog školovanja moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini i zaposliti se?

Da, moći ćete ostati u Ujedinjenoj Kraljevini, ali i zadržati sve mogućnosti koje imate na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije. Moći ćete raditi, studirati, voditi poduzeće ili ostati kod kuće i skrbiti za članove obitelji. Vaša prava neće se promijeniti kad počnete raditi. Međutim, morat ćete zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

4.2. Iz Slovenije sam. Došao sam u Ujedinjenu Kraljevinu 2017. i otad sam samozaposlen. Mogu li dobiti stalno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini i pod kojim uvjetima?

Morate zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje. Budući da ste u Ujedinjenoj Kraljevini boravili kraće od pet godina, trebali biste dobiti dozvolu privremenog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe“). Nakon pet godina neprekinutog i zakonitog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (*uključujući boravak prije i nakon isteka prijelaznog razdoblja*) moći ćete zatražiti status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a (tzv. „status trajno nastanjene osobe“).

Sporazum o povlačenju štiti one građane Unije koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu s uvjetima prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koji se odnose na pravo na boravak. U osnovi, boravak građana Unije zakonit je:

- ako su radnici ili samozaposlene osobe ili
- ako imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje (uključujući studente) ili
- ako su oni članovi obitelji građanina Unije koji ispunjava te uvjete.

4.3. Finac sam i devet godina živim u Ujedinjenoj Kraljevini s roditeljima. Oba roditelja rade. Imam li ikakva prava boravka u Ujedinjenoj Kraljevini?

Imate. Budući da ste u Ujedinjenoj Kraljevini živjeli najmanje pet godina, već ste stekli pravo na stalni boravak na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (*npr. uvjetu da ste i dalje član obitelji*). To Vam je pravo zajamčeno

i Sporazumom o povlačenju ako ispunite zahtjev da zatražite novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su [ovdje](#).

**4.4. Estonac sam i studiram na sveučilištu u Ujedinjenoj Kraljevini.
Ako sve bude išlo kako treba, završit ću studij 2022. Hoću li
moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini i ondje tražiti posao?**

Da, možete ostati u Ujedinjenoj Kraljevini pod uvjetom da zatražite novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su [ovdje](#).

Ako na datum podnošenja zahtjeva još nemate pet godina neprekinutog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini, dobit ćete dozvolu privremenog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe“). Nakon pet godina neprekinutog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini moći ćete ponovo podnijeti zahtjev u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a kako biste dobili dozvolu stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status trajno nastanjene osobe“).

Građani Unije mogu prelaziti iz jedne kategorije u drugu: studenti mogu početi raditi (*i postati radnici*), radnici mogu otići u mirovinu (*i postati osobe s dostašnim sredstvima*), osobe s dostašnim sredstvima mogu započeti studij i tako dalje. Nema potrebe za ponovnim podnošenjem zahtjeva u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a.

**4.5. Maltežanin sam sa stalnim boravkom u Ujedinjenoj Kraljevini,
gdje sam se rodio i odrastao. Završavam studij i već imam
odličnu ponudu za posao u Slovačkoj. Ponuđen mi je trogodišnji
ugovor, no bojam se da se neću moći vratiti u Ujedinjenu
Kraljevinu ako napustim zemlju. Pomozite mi otkloniti sumnje!**

Nakon što od tijela Ujedinjene Kraljevine zatražite i dobijete novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, možete napustiti Ujedinjenu Kraljevinu na najviše pet godina i vratiti se, a da taj status ne prestane važiti. Tim pravilom o pet godina odsutnosti štite se i građani koji nisu bili u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja uz uvjet da su novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a zatražili prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su [ovdje](#).

4.6. Živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini 15 godina, a inače sam iz Mađarske. Nadam se da mogu ostati u Ujedinjenoj Kraljevini. Možete li potvrditi da mogu zadržati prava na neograničeno vrijeme?

Prava nemaju „rok trajanja“. Sve osobe zaštićene na temelju Sporazuma o povlačenju doživotno zadržavaju stečena prava. Međutim, morate zatražiti novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a (tzv. „status trajno nastanjene osobe“) prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

Međutim, neka prava u određenim okolnostima mogu prestati važiti. Na primjer, novi status stalnog boravka prestaje važiti ako osoba izbiva iz Ujedinjene Kraljevine u neprekinutom razdoblju duljem od pet godina.

4.7. Iz Austrije sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini posljednjih dvadeset godina. Primam socijalnu pomoć. Prepostavljam da mogu ostati u Ujedinjenoj Kraljevini, no hoću li nastaviti primati pomoć koja mi je potrebna?

Hoćete. Svi građani Unije koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i ispunjavaju uvjete za zaštitu na temelju Sporazuma o povlačenju zadržavaju pravo na jednako postupanje. To znači da će im, ako su imali prava na naknade, davanja ili povlastice prije isteka prijelaznog razdoblja, biti zajamčeno isto postupanje.

Međutim, morate zatražiti novi status stalnog boravka u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a (tzv. „status trajno nastanjene osobe“) prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

4.8. Iz Litve sam i studiram na sveučilištu u Ujedinjenoj Kraljevini. Moram li sada plaćati višu školarinu nakon isteka prijelaznog razdoblja? Imam li pristup studentskim zajmovima?

Svi građani Unije koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i ispunjavaju uvjete za stjecanje novog boravišnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini zadržavaju pravo na boravak i pravo na jednako postupanje.

Studenti s boravišnim statusom odobrenim u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a nastavljaju plaćati jednake školarine kao i britanski državljanici. Ta će prava podlijegati svim budućim promjenama u nacionalnoj politici koje će se odnositi na državljane Ujedinjene Kraljevine.

Kad je riječ o pristupu pomoći za uzdržavanje tijekom školovanja, kao što su studentske stipendije ili studentski zajmovi, studenti iz Unije obuhvaćeni Sporazumom o povlačenju i dalje će imati jedan tretman kao dosad.

4.9. Državljanin sam Portugala s boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini i zaštićen sam Sporazumom o povlačenju. Imam li i dalje prava na slobodno kretanje unutar Unije?

Kao građanin Unije imate pravo na slobodno kretanje i boravak unutar Unije na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije. Brexit ne utječe na to pravo.

- Upravljanje Sporazumom o povlačenju

4.10. Postoji li neovisno nacionalno tijelo koje će nadzirati provedbu Sporazuma o povlačenju?

Provedbu i primjenu dijela Sporazuma o povlačenju koji se odnosi na prava građana u Ujedinjenoj Kraljevini nadzire neovisno nacionalno tijelo koje se naziva „Neovisno nadzorno tijelo“. Njegove internetske stranice dostupne su na adresi <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Ovlašti i zadaće tog tijela Ujedinjene Kraljevine, uključujući nadležnost za provođenje istraga na temelju pritužbi građana, utvrđene su u Sporazu o povlačenju i jednake su ovlastima Komisije na temelju Ugovorâ EU-a. To će tijelo imati i pravo pokrenuti sudski postupak pred nadležnim sudovima Ujedinjene Kraljevine u vezi s pritužbama građana radi ostvarivanja odgovarajuće pravne zaštite.

Navedeno tijelo i Komisija podnosit će godišnja izvješća posebnom odboru za prava građana osnovanom na temelju Sporazuma o povlačenju o aktivnostima u pogledu provedbe prava građana na temelju Sporazuma, uključujući broj i prirodu zaprimljenih pritužbi.

4.11. Smatram da su prekršena moja prava na temelju Sporazuma o povlačenju. Što mogu učiniti kako bi se to ispravilo?

Kao prvi korak trebali biste objasniti pritužbu tijelu Ujedinjene Kraljevine za koje smatrate da je napravilo pogrešku i zatražiti od njega da otkloni taj problem.

Ako Vam to ne pomogne ili ako smatrate da od toga nema koristi, možete podnijeti žalbu i zatražiti od sudova Ujedinjene Kraljevine da ispitaju Vaš predmet.

Kršenje prava možete prijaviti i neovisnom nadzornom tijelu na adresi <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Pritužba neovisnom nadzornom tijelu pomoći će da se potencijalni strukturni problemi utvrde i otklone. Međutim, to možda neće dovesti do rješavanja Vašeg pojedinačnog problema.

Kao građanin Unije pritužbu možete u pisanom obliku uputiti i Komisiji, no trebate imati na umu da Komisija, za razliku od neovisnog nadzornog tijela te vlasti i sudova Ujedinjene Kraljevine, ne može izravno prisiliti odgovorna tijela na poduzimanje korektivnih mjera.

4.12. Gdje mogu pronaći dodatne informacije o provedbi Sporazuma o povlačenju?

Najbolji su izvor informacija zajednička izvješća Unije i Ujedinjene Kraljevine o provedbi prava boravka, koja se redovito ažuriraju. Ta su izvješća dostupna na adresi https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_hr.

4.13. Što sprečava tijela Ujedinjene Kraljevine da u budućnosti promijene propise o novom boravišnom statusu?

U Sporazumu o povlačenju jasno je precizirano da se novi boravišni status odobren građanima Unije i članovima njihovih obitelji može ukinuti samo na temelju razloga koji su izričito predviđeni Sporazumom o povlačenju (*npr. zbog odsutnosti ili počinjenja kaznenog djela*).

Prava na temelju Sporazuma o povlačenju obvezujuća su u skladu s međunarodnim pravom, a građani Unije i članovi njihovih obitelji mogu se u Ujedinjenoj Kraljevini izravno pozivati na svoja prava na temelju Sporazuma o povlačenju. Ujedinjena Kraljevina mora osigurati propisno uključivanje prava građana na temelju Sporazuma o povlačenju u nacionalno pravo Ujedinjene Kraljevine.

Propisi Ujedinjene Kraljevine kojima se utvrđuju prava građana Unije predviđena Sporazumom o povlačenju imaju prednost nad drugim propisima Ujedinjene Kraljevine. To znači da se zakonima Ujedinjene Kraljevine ne mogu „slučajno“ ukinuti prava zaštićena Sporazumom o povlačenju. Ako Parlament Ujedinjene Kraljevine u budućnosti odluči staviti izvan snage propise na temelju kojih su prava građana Unije uključena u pravo Ujedinjene Kraljevine, to će činiti povredu Sporazuma o povlačenju i imati posljedice u skladu s pravilima Sporazuma o povlačenju i međunarodnim pravom.

4.14. Nadležnost Suda Europske unije istječe za osam godina. Znači li to da će i moja prava isteći?

Vaša prava na temelju Sporazuma o povlačenju doživotna su (*ali mogu prestati važiti u određenim okolnostima, primjerice zbog odsutnosti iz države domaćina dulje od pet godina*).

Iako je rok u kojem sudovi Ujedinjene Kraljevine mogu od Suda EU-a zatražiti tumačenje Sporazuma o povlačenju ograničen na osam godina, to će razdoblje biti dovoljno dugo da Sud odluči o najvažnijim pitanjima.

Drugi aspekti Sporazuma o povlačenju nisu vremenski ograničeni, npr. mogućnost pojedinaca da se izravno pozovu na Sporazum o povlačenju koji ima prednost pred neusklađenim nacionalnim zakonodavstvom ili mjerama ili na obveze upravnih i pravosudnih tijela Ujedinjene Kraljevine da se usklade s relevantnom sudskom praksom Suda Europske unije donesenom prije isteka prijelaznog razdoblja te da u obzir uzmu buduću sudsku praksu donesenu nakon isteka prijelaznog razdoblja.

4.15. Primjetio sam da se kriteriji boravka temelje na pojmovima prava EU-a o slobodnom kretanju kako ga tumači Sud Europske unije, ali što ako Ujedinjena Kraljevina nije pravilno provodila pravo Unije o slobodnom kretanju, pa ga pogrešno tumači?

Sporazum o povlačenju je jasan: ako se kriteriji boravka temelje na pojmovima prava Unije o slobodnom kretanju, moraju se tumačiti u skladu s odlukama Suda Europske unije donesenima prije isteka prijelaznog razdoblja.

Ako se Ujedinjena Kraljevina oslanja na pogrešno tumačenje pojnova prava Unije koje je proturječno takvoj odluci, u konačnici mora prevagnuti tumačenje Suda Europske unije.

Osim toga, sudovi Ujedinjene Kraljevine dužni su uzeti u obzir tumačenja koja je Sud Europske unije donio u sudskoj praksi nakon isteka prijelaznog razdoblja.

5. Pravila o ulasku i izlasku

5.1. Mogu li putovati u Ujedinjenu Kraljevinu nakon Brexita kao građanin Unije?

Prije isteka prijelaznog razdoblja građani Unije mogli su slobodno putovati i za to im je bila potrebna samo važeća putovnica ili osobna iskaznica.

Nakon isteka prijelaznog razdoblja građani Unije koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja mogu napustiti Ujedinjenu Kraljevinu i vratiti se s važećom putovnicom ili osobnom iskaznicom. Članovi njihovih obitelji koji nisu građani Unije imaju ista prava s važećom putovnicom. Napominjemo da će od 2026. Ujedinjena Kraljevina imati pravo više ne prihvatići osobne iskaznice koje nisu u skladu s primjenjivim međunarodnim standardima koji se odnose na biometrijske identifikacijske isprave.

Ako putnik ima novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, to mu može olakšati prelazak granice jer se time tijelima Ujedinjene Kraljevine jamči da putnik ima pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini.

Pravila ulaska za druge građane Unije (*koji nisu boravili u Ujedinjenoj Kraljevini na kraju prijelaznog razdoblja*) koji nisu obuhvaćeni područjem primjene Sporazuma o povlačenju uređuju se nacionalnim propisima Ujedinjene Kraljevine. Vlada Ujedinjene Kraljevine navela je da se od 1. listopada 2021. kao putne isprave za ulazak u Ujedinjenu Kraljevinu mogu upotrebljavati isključivo putovnice.

5.2. Kao litavski državljanin s boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini, mogu li podlijegati obvezi posjedovanja ulazne vize u budućnosti?

Ne dok imate važeću ispravu izdanu u Ujedinjenoj Kraljevini kojom se dokazuje Vaš novi boravišni status u sustavu za prijavu nastanjenja građana EU-a. Ujedinjena Kraljevina građanima Unije izdaje digitalnu ispravu u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a.

5.3. Iz Luksemburga sam. Ne boravim u Ujedinjenoj Kraljevini, ali je redovito posjećujem. Treba li mi ulazna viza?

Obveza posjedovanja ulazne vize utvrđuje se pravilima Ujedinjene Kraljevine. Trenutačno ne postoji nikakva obveza posjedovanja ulazne vize za građane Unije koji posjećuju Ujedinjenu Kraljevinu.

5.4. Bugarin sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini. Moja supruga Kineskinja upravo je počela studirati na sveučilištu u

Melbourneu. Koja će se pravila o vizama primjenjivati na nju 2025. kad mi se pridruži u Ujedinjenoj Kraljevini?

Pod pretpostavkom da će se 2025. obveza posjedovanja vize primjenjivati na kineske državljane u skladu s primjenjivim propisima Ujedinjene Kraljevine, Vaša će supruga i dalje biti zaštićena odredbama Sporazuma o povlačenju na temelju kojih bi njezina ulazna viza trebala biti izdana bez naknade i ubrzanim postupkom.

5.5. Talijanka sam i živim u Ujedinjenoj Kraljevini sa suprugom koji je Egipćanin. Oboje imamo novi status trajno nastanjene osobe. Hoće li mojem suprugu trebati viza kad posjećujemo Francusku?

Da, Vašem će suprugu trebati viza kad posjećujete Francusku jer on više neće imati važeću boravišnu iskaznicu izdanu na temelju Direktive EU-a o slobodnom kretanju ni boravišnu ispravu koju je izdala država članica schengenskog prostora. Međutim, Vaš će suprug biti zaštićen odredbama Direktive EU-a o slobodnom kretanju na temelju kojih bi njegova ulazna viza za Francusku trebala biti izdana bez naknade i ubrzanim postupkom.

6. Kaznena djela i zlouporabe

6.1. U Ujedinjenoj Kraljevini živim i radim 11 godina, a 2019. proglašen sam krivim za kazneno djelo i osuđen na pet mjeseci zatvora. Može li taj boravak u zatvoru utjecati na moja prava?

Kažnjivo ponašanje može imati posljedice na pravo na boravak, bez obzira na to primjenjuje li se pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije ili Sporazum o povlačenju. Na kaznena djela počinjena prije isteka prijelaznog razdoblja primjenjuju se postojeće odredbe Direktive o slobodnom kretanju (poglavlje VI.).

To znači da se sve odluke koje utječu na pravo na boravak donesene u vezi s kaznenim djelima počinjenima prije isteka prijelaznog razdoblja moraju isključivo donositi za svaki pojedinačni slučaj i da se mogu protjerati samo oni počinitelji čije osobno ponašanje predstavlja stvarnu, izravnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju temeljnim interesima društva.

6.2. Što se događa s građanima Unije kojima je na temelju Sporazuma o povlačenju dopušten boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, a počine kazneno djelo?

Na sva kaznena djela počinjena nakon isteka prijelaznog razdoblja primjenjuje se nacionalno zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine.

U Ujedinjenoj Kraljevini to trenutačno znači da svi koji počine kazneno djelo za koje je izrečena kazna zatvora od 12 ili više mjeseci mogu automatski biti deportirani. Te osobe imaju pravo žalbe na odluku te mogu uputiti predmet na razmatranje neovisnom sudskom tijelu.

6.3. Zabrinut sam da mnogi mogu pokušati ući na prijevaru, pretvarajući se da su zaštićeni Sporazumom o povlačenju. Kakvim zaštitnim mjerama raspolažu tijela vlasti?

Sve zaštitne mjere protiv zlouporabe i prijevare kojima države članice raspolažu na temelju prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije zadržavaju se i u Sporazumu o povlačenju. Ujedinjena Kraljevina ima mogućnost donošenja potrebnih mjera u cilju odbijanja, ukidanja ili opoziva svih prava dodijeljenih Sporazumom o povlačenju u slučaju zlouporabe prava ili prijevare, primjerice sklapanja braka iz koristi, krivotvorena dokumentacija ili lažnog predstavljanja materijalne činjenice koja je od ključne važnosti za ostvarivanje prava na boravak. Sve takve mjere moraju biti razmjerne i podlijegati mehanizmima sudske zaštite.

6.4. Mogu li odluke tijela Ujedinjene Kraljevine donesene u skladu s pravilima o zlouporabi prava dovesti do gubitka prava na žalbu?

Zlouporaba ili prijevara mogu dovesti do gubitka prava boravka, ali nikada ne mogu dovesti do gubitka prava na žalbu. Ujedinjena Kraljevina može ograničiti prava slobodnog kretanja onim građanima Unije za koje je dokazano da su zloupotrijebili pravo Unije (*primjerice sklapanjem braka iz koristi*). Ako tijela Ujedinjene Kraljevine dokažu zlouporabu ili prijevaru, osobe na koje se to odnosi imaju sva prava na žalbu protiv odluke kojom se ograničavaju njihova prava boravka na temelju tih razloga, uključujući pravo ostanka u zemlji dok se žalba ne riješi, u okvirima članka 31. stavka 2. Direktive o slobodnom kretanju.

6.5. U Sporazumu o povlačenju navodi se da tijela Ujedinjene Kraljevine mogu provoditi sustavne provjere kaznene evidencije i sigurnosne provjere svih podnositelja zahtjeva za novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini. Je li to točno?

Jest. Kontekst Brexita vrlo je specifičan jer tijela Ujedinjene Kraljevine moraju donijeti temeljnu odluku o tome treba li dotičnim osobama trajno odobriti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini.

U tom je kontekstu primjерено da Ujedinjena Kraljevina uspostavi novi postupak za osobe koje žele steći taj novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini ili da na njih isključivo primjeni nacionalne imigracijske propise. To znači da nakon isteka prijelaznog razdoblja Ujedinjena Kraljevina može protjerati te počinitelje iz Unije, koji su kaznena djela počinili prije isteka prijelaznog razdoblja, samo ako bi ih sada mogla protjerati.

6.6. U Ujedinjenoj Kraljevini imam kazne za prebrzu vožnju i parkiranje koje nisu zabilježene u mojoj kaznenoj evidenciji. Trebam li ih prijaviti tijelima Ujedinjene Kraljevine u svojem zahtjevu u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a?

Ne trebate. Potrebno je prijaviti samo osude za kaznena djela, a kazne za prebrzu vožnju i parkiranje nisu kaznena djela. U svakom slučaju, morate prijaviti samo osude za kaznena djela koja postoje u Vašoj kaznenoj evidenciji u Ujedinjenoj Kraljevini.

7. Administrativni postupci

7.1. Gdje mogu pronaći najbolje informacije o svojim pravima i o postupku?

Tijela Ujedinjene Kraljevine pružaju informacije građanima Unije i članovima njihovih obitelji na sljedećoj internetskoj stranici: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Najbolji izvori informacija koje pruža EU dostupni su na adresama: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_hr, <http://www.eurights.uk> i https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_hr.htm.

Možete pročitati i brošure o raznim temama: „Što morate znati kao građanin Unije koji živi u Ujedinjenoj Kraljevini”, „Što trebaju znati stariji građani Unije koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini” i „Što morate znati ako niste građanin Unije, a živite u Ujedinjenoj Kraljevini i imate, ili ste imali, člana obitelji koji je građanin Unije“.

Uvijek se za pomoć i savjet možete obratiti veleposlanstvu ili konzulatu svoje države.

7.2. Ujedinjena Kraljevina uvela je novi boravišni status pod nazivom „status trajno nastanjene osobe” (engl. settled status). Primjenjuje li se on na građane Unije i što znači?

Da bi mogli nastaviti boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini, svi građani Unije i članovi njihovih obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini moraju zatražiti novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. To odgovara pravu na stalni boravak na temelju Sporazuma o povlačenju. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

Tijela Ujedinjene Kraljevine pružaju informacije građanima Unije i članovima njihovih obitelji na sljedećoj internetskoj stranici: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Kao građanka Unije koja boravi u Ujedinjenoj Kraljevini nisam bila obvezna podnijeti zahtjev za izdavanje boravišne isprave prije isteka prijelaznog razdoblja. Jesam li obvezna to učiniti sada?

Tijekom prijelaznog razdoblja pravo Unije o slobodnom kretanju nastavilo se primjenjivati kao da je Ujedinjena Kraljevina i dalje država članica Europske unije. Građani Unije mogli su uživati sva prava u Ujedinjenoj Kraljevini do isteka prijelaznog razdoblja i nije postojala nikakva obveza podnošenja zahtjeva za izdavanje boravišne isprave.

Međutim, građani Unije sada mogu ostati u Ujedinjenoj Kraljevini jedino ako zatraže novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. To je pravni preduvjet za nastavak boravka u Ujedinjenoj Kraljevini. Zahtjev se mora podnijeti prije isteka razdoblja odgode. Nova boravišna isprava koju izdaje Ujedinjena Kraljevina digitalna je isprava, a građanima Unije i članovima njihovih obitelji trebala bi omogućiti da svoj boravišni status dokažu ne samo tijelima ili policiji Ujedinjene Kraljevine nego i poslodavcima, bankama, stanodavcima ili drugim osobama.

Ako ne zatražite novi boravišni status prije isteka razdoblja odgode, ozbiljno ćete ugroziti svoje pravo na ostanak u Ujedinjenoj Kraljevini. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

7.4. Znači li to da građani Unije stjecanjem novog boravišnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini gube stara prava koja su uživali na temelju prava Unije?

Nakon isteka prijelaznog razdoblja pravo Unije o slobodnom kretanju građana Unije više se ne primjenjuje u Ujedinjenoj Kraljevini.

Iako je Ujedinjena Kraljevina odlučila da od građana Unije neće zahtijevati ispunjenje svih uvjeta, materijalni uvjeti na temelju Sporazuma o povlačenju koje treba ispuniti za dobivanje novog boravišnog statusa u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a u osnovi odgovaraju uvjetima za stjecanje ili gubitak prava na boravak propisanim pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije.

Tijela Ujedinjene Kraljevine neće imati diskrecijsko pravo da odbiju zahtjev zbog razloga koji nisu dopušteni na temelju prava Unije. Zaštitu dobivaju sve osobe koje na nju imaju pravo.

S jedne strane, uvjeti u pogledu gubitka novog statusa boravka u Ujedinjenoj Kraljevini povoljniji su od uvjeta iz postojećeg prava Unije o slobodnom kretanju građana Unije jer građani Unije i članovi njihovih obitelji mogu napustiti Ujedinjenu Kraljevinu na pet godina bez gubitka novog statusa stalnog boravka (*sadašnjim pravilima predviđeno je razdoblje do najviše dvije godine*).

S druge strane, građani Unije mogu lakše izgubiti novi boravišni status ako nakon isteka prijelaznog razdoblja počine kazneno djelo u Ujedinjenoj Kraljevini. Ako se kazneno djelo počini nakon isteka prijelaznog razdoblja, odluka će se donijeti u skladu s nacionalnim pravom Ujedinjene Kraljevine (koja ima niže pragove za deportaciju).

7.5. Nije mi jasno koje kriterije primjenjuju tijela Ujedinjene Kraljevine pri odlučivanju o novom boravišnom statusu građana Unije. Možete li pojasniti?

Materijalni uvjeti koje će građani Unije trebati ispuniti kako bi stekli novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini gotovo su jednaki uvjetima predviđenima postojecim pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije. Ujedinjena Kraljevina odlučila je da će provjeravati samo trajanje boravka te rezultate provjere kaznene evidencije i sigurnosne provjere u svrhu odobravanja ulaska u Ujedinjenu Kraljevinu i boravka u njoj građanima Unije i članovima njihovih obitelji u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a.

7.6. Koji je rok za podnošenje zahtjeva za „status trajno nastanjene osobe“ ili „status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe“?

Građani koji su zakonito boravili u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja moraju zatražiti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka razdoblja odgode. Informacije za osobe koje su propustile rok za podnošenje zahtjeva dostupne su ovdje.

Članovi obitelji na koje se primjenjuje Sporazum o povlačenju i koji se pridruže rodbini u Ujedinjenoj Kraljevini tek nakon isteka prijelaznog razdoblja moraju podnijeti zahtjev za novi boravišni status u roku od tri mjeseca od trenutka dolaska u Ujedinjenu Kraljevinu. Zahtjev mogu podnijeti i prije isteka razdoblja odgode ako im to bolje odgovara.

Do isteka razdoblja odgode i dok se ne rješe zahtjevi koje su podnijeli, imaju pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini jer se „smatra“ da ono postoji.

7.7. Što ako tijela Ujedinjene Kraljevine bude trebalo jako dugo da odluče o mojem zahtjevu za novi boravišni status?

Nakon podnošenja zahtjeva možete do donošenja odluke boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini i zadržavate sva prava koja ste dotad imali u toj zemlji. Bude li Vaš zahtjev odbijen, imat ćete pravo na žalbu i na ostanak u zemlji do donošenja konačne odluke o žalbi.

7.8. U kojem roku članovi obitelji koji dođu u zemlju nakon isteka razdoblja odgode moraju zatražiti novi status?

Sporazumom o povlačenju jamči se da će za podnošenje zahtjeva za novi boravišni status imati najmanje tri mjeseca od dolaska u zemlju.

7.9. Jesu li utvrđene mjere za zaštitu građana koji su htjeli u roku zatražiti novi boravišni status, ali to nisu mogli učiniti jer sustav u Ujedinjenoj Kraljevini nije funkcirao?

Jesu. Na temelju Sporazuma o povlačenju razdoblje odgode (*do čijeg su isteka svi građani Unije obvezni podnijeti zahtjev za novi boravišni status*) automatski se produžuje za godinu dana ako Ujedinjena Kraljevina obavijesti da zbog tehničkih problema ne može registrirati zahtjeve ili izdavati potvrde o podnošenju zahtjeva. Tijekom tog produljenog razdoblja bila bi potpuno zadržana sva prava boravka.

7.10. Tijela Ujedinjene Kraljevine već su mi 2014. izdala ispravu kojom se potvrđuje stalni boravak. Doista se nadam da osobe poput mene mogu ostati bez ikakvih problema.

Svejedno morate zatražiti novi status stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a prije isteka razdoblja odgode. Međutim, budući da ste već dobili stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju postojećeg prava EU-a o slobodnom kretanju građana Unije, administrativni je postupak jednostavan. Morate samo predočiti putovnicu ili osobnu iskaznicu, prijaviti neizbrisane kaznene osude iz kaznene evidencije zemlje u kojoj su izrečene i dokazati da niste izbivali iz Ujedinjene Kraljevine u neprekinutom razdoblju duljem od pet godina. Isprava o novom statusu boravka trebala bi Vam biti izdana bez naknade.

7.11. Ispunjavala sam uvjete za stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Unije, ali nikad nisam podnijela zahtjev za izdavanje isprave o stalnom boravku. Bi li to moglo utjecati na moj položaj?

Donekle bi moglo utjecati. Predočenje isprave o stalnom boravku izdane prije isteka prijelaznog razdoblja moglo Vam je olakšati podnošenje zahtjeva u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a. U svakom slučaju, i dalje imate pravo na stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini (tzv. „status trajno nastanjene osobe”), ali Vaš će postupak podnošenja zahtjeva u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a biti nešto zahtjevniji.

7.12. Brine me da je novi administrativni postupak koji su tijela Ujedinjene Kraljevine uspostavila za građane Unije prava noćna mora. Kako je EU u pregovorima zaštitio moja prava?

Ujedinjena Kraljevina obvezala se uspostaviti novi sustav (sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a) s transparentnim, neometanim i pojednostavljenim administrativnim postupcima za podnošenje zahtjeva za novi boravišni status kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje.

Obrasci za podnošenje zahtjeva u sustav za prijavu nastanjenja građana EU-a trebali bi biti kratki, jednostavni te prilagođeni korisnicima i kontekstu Sporazuma o povlačenju. Isprava o novom boravišnom statusu u Ujedinjenoj Kraljevini, koji se odobrava u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, izdaje se bez naknade.

Sporazumom o povlačenju utvrđuje se da Ujedinjena Kraljevina ne može zahtijevati ništa više od onoga što je stvarno nužno i razmјerno kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na boravak. Sporazum o povlačenju sadržava odredbe u kojima se slijedi pristup sličan onome iz odredbi o zahtjevima u pogledu dokazivanja u pravu Unije o slobodnom kretanju građana Unije.

7.13. S obzirom na način na koji je pravo EU-a o slobodnom kretanju primjenjeno u Ujedinjenoj Kraljevini bojam se da nije zajamčeno da će novi sustav funkcionirati u praksi u svim slučajevima.

Ujedinjena Kraljevina pruža detaljne informacije o sustavu za prijavu nastanjenja građana EU-a na sljedećoj internetskoj stranici: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Administrativni sustav uspostavljen u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a trebao bi biti neometan, transparentan, jednostavan i ne bi trebao uzrokovati nepotrebno administrativno opterećenje. Isprava o novom boravišnom statusu u Ujedinjenoj Kraljevini, koji se odobrava u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, izdaje se bez naknade.

Kako bi se građanima ponudile konkretne zaštitne mjere, Sporazumom o povlačenju osigurava se primjena svih postupovnih jamstava iz Direktive o slobodnom kretanju. To znači pravo žalbe na sve odluke kojima se ograničava pravo boravka. To znači i da građani na koje se to odnosi zadržavaju sva prava na temelju Sporazuma o povlačenju do donošenja konačne odluke, tj. uključujući pravomoćnu sudsku odluku nakon žalbenog postupka.

7.14. U Ujedinjenoj Kraljevini podnio sam 2018. zahtjev za europsku potvrdu o prijavi boravka. Prikupio sam dokumentaciju od stotinjak stranica kako bih tijelima Ujedinjene Kraljevine dokazao da ispunjavam uvjete. Ne želim to ponavljati. Funkcionira li to drukčije u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a?

Da, Odobrenje novog boravišnog statusa u sustavu za prijavu nastanjenja građana EU-a ne zahtijeva ništa više od onoga što je stvarno nužno i razmјerno kako bi se utvrdilo jesu li ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na boravak. Sporazum o povlačenju sadržava odredbe u kojima se slijedi pristup sličan onome iz odredbi o zahtjevima u pogledu dokazivanja u pravu Unije o slobodnom kretanju građana Unije. Usto, tijela Ujedinjene Kraljevine nastoje koristiti

dokaze koji su im već na raspolaganju (npr. evidencija plaćenih poreza na plaću) kako bi se smanjila količina dokaza koje podnositelji zahtjeva trebaju dostaviti.

Drugim riječima, u Sporazumu o povlačenju utvrđuju se ograničenja u pogledu onoga što tijela Ujedinjene Kraljevine mogu zahtijevati. Tijela Ujedinjene Kraljevine mogu od podnositelja zahtjeva tražiti samo da dostave najnužnije dokaze koji su potrebni kako bi dokazali da ispunjavaju uvjete za novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, da prijave neizbrisane kaznene osude iz kaznene evidencije zemlje u kojoj su izrečene i ništa drugo.

Međutim, u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a tijela Ujedinjene Kraljevine odlučila su provjeravati samo rezultate provjere kaznene evidencije i sigurnosne provjere te trajanje boravka. Nema nikakvih uvjeta o zaposlenju ili sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju.

7.15. Smatram da su imigracijski administrativni postupci Ujedinjene Kraljevine prezahtjevni. Postoje li pravila ili zaštitne mjere koji će mi olakšati podnošenje zahtjeva?

Tijela Ujedinjene Kraljevine moraju pomagati podnositeljima zahtjeva da lakše dokažu da ispunjavaju uvjete i izbjegnu pogreške ili propuste koji bi mogli utjecati na odluku o zahtjevu. Tijela Ujedinjene Kraljevine moraju podnositeljima zahtjeva omogućiti da dostave dodatne dokaze ili isprave nedostatke do kojih je došlo običnim propustom. Primjenjuje se načelo fleksibilnosti u pogledu dokazivanja, što će tijelima Ujedinjene Kraljevine omogućiti da prema potrebi diskrecijski odluče u korist podnositelja zahtjeva.

7.16. Budući da često putujem, ne bih htjela uz zahtjev za novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini priložiti izvornu putovnicu i tako na neko vrijeme ostati bez nje. Što mogu učiniti?

Većina zahtjeva u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a može se podnijeti tako da putne isprave skenirate s pomoću aplikacije umjesto da ih dostavite. Samo se u ograničenom broju slučajeva uz zahtjev moraju dostaviti i putne isprave. Iako se Sporazumom o povlačenju jamči mogućnost dostave preslika mnogih popratnih dokumenata, nacionalna tijela mogu zatražiti da se uz zahtjev predoči važeća putovnica ili osobna iskaznica. Međutim, ako se putne isprave zadržavaju tijekom donošenja odluke o zahtjevu, imate pravo zatražiti povrat putne isprave prije nego što se ta odluka doneše.

7.17. Mogu li dostaviti preslike, a ne izvornike popratnih dokumenata?

Da, možete dostaviti preslike popratnih dokumenata koji nisu putovnica ni osobna iskaznica. Tijela Ujedinjene Kraljevine mogu u posebnim slučajevima zatražiti dostavu izvornika određenih dokumenata ako postoji opravdana sumnja u njihovu vjerodostojnost.

7.18. Određeni imigracijski postupci u Ujedinjenoj Kraljevini vrlo su skupi. Koji iznos naplaćuju tijela Ujedinjene Kraljevine građanima Unije i članovima njihovih obitelji za podnošenje zahtjeva za novi boravišni status?

Isprava o novom boravišnom statusu u Ujedinjenoj Kraljevini, koji se odobrava u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a, izdaje se bez naknade.

7.19. U braku smo i imamo troje djece. Obrađuju li se naši zahtjevi zasebno ili zajedno?

Sporazumom o povlačenju jamči se da se zahtjevi koje istodobno podnese više članova obitelji razmatraju zajedno. U skladu sa sustavom za prijavu nastanjenja građana EU-a to znači da vaši zahtjevi moraju biti „povezani”.

7.20. Čuo sam da Ujedinjena Kraljevina dokumente o boravku na temelju Sporazuma o povlačenju izdaje u digitalnom obliku. Možete li to pojasniti?

Dokumenti o boravku na temelju Sporazuma o povlačenju mogu se izdati kao fizički dokument (*primjerice, kao plastična iskaznica sa sigurnosnim obilježjima*) ili u digitalnom obliku.

Ujedinjena Kraljevina odobrava digitalni boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Digitalni status temelji se na evidenciji iz digitalne baze podataka koju vode tijela Ujedinjene Kraljevine. Može joj se pristupiti na adresi <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.21. Prije isteka prijelaznog razdoblja građani Unije imali su pravo žalbe na odluke tijela Ujedinjene Kraljevine. Je li to pravo još zaštićeno?

Da, to je pravo u potpunosti preneseno u Sporazum o povlačenju.

7.22. Što se događa s građanima Unije kojima tijela Ujedinjene Kraljevine odbiju zahtjev za novi boravišni status? Mogu li

ostati u Ujedinjenoj Kraljevini do okončanja žalbenog postupka?

Građani Unije čiji je zahtjev za novi boravišni status u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a odbijen nakon isteka prijelaznog razdoblja mogu zatražiti sudske zaštite protiv te odluke. U tom slučaju zadržavaju pravo na boravak sve do donošenja konačne odluke ili okončanja žalbenog postupka. Kako je predviđeno pravom Unije o slobodnom kretanju građana Unije, tijela Ujedinjene Kraljevine mogu u iznimnim slučajevima (*primjerice, ako se odluka temelji na nužnim razlozima javne sigurnosti*) protjerati odbijene podnositelje zahtjeva čak i prije pravomoćne presude suda. U takvim slučajevima ne smiju građanima Unije onemogućiti osobno iznošenje obrane osim u iznimnim okolnostima, ako bi njihova prisutnost u Ujedinjenoj Kraljevini mogla ozbiljno našteti javnom poretku ili javnoj sigurnosti.

- Zakašnjeli zahtjevi

7.23. Propustila sam rok za podnošenje zahtjeva. Boravim li sada nezakonito u državi domaćin?

Građani koji su zakonito boravili u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja morali su zatražiti novi boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka razdoblja odgode. Prema propisima Ujedinjene Kraljevine rok za podnošenje tog zahtjeva bio je 30. lipnja 2021.

Ako zahtjev niste podnijeli u roku, morate poduzeti određene radnje jer na temelju Sporazuma o povlačenju nećete imati pravo na boravak u Ujedinjenoj Kraljevini dok ne podnesete zakašnjeli zahtjev koji bude prihvaćen.

7.24. Shvatio sam da sam propustio rok za podnošenje zahtjeva. Znači li to da nikada neću moći dobiti status trajno nastanjene osobe ili status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe [boravišni status na temelju Sporazuma o povlačenju]?

Ako ste propustili rok, zahtjev za novi boravišni status možete podnijeti i nakon roka. Međutim, nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine imaju diskrecijsko pravo odlučiti hoće li odobriti Vaš zakašnjeli zahtjev, što ovisi o tome postoje li opravdani razlozi za podnošenje zahtjeva nakon roka. Osim toga, u Ujedinjenoj Kraljevini ste morali boraviti prije isteka prijelaznog razdoblja (prijelazno razdoblje isteklo je 31. prosinca 2020. u 23 sata (GMT)).

Kad podnesete zahtjev, tijela Ujedinjene Kraljevine razmotrit će Vaše razloge za nepridržavanje roka, a budu li ih smatrali opravdanima, i dalje Vam mogu dodijeliti status trajno nastanjene osobe odnosno status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe.

Nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine objavila su [smjernice](#) za osobe koje zahtjev podnose nakon roka s primjerima opravdanih razloga za nepridržavanje roka. Ako tijela Ujedinjene Kraljevine prihvate Vaše razloge za nepridržavanje roka, razmotrit će ispunjavate li uvjete za dodjelu statusa trajno nastanjene osobe ili statusa koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe, kao da ste zahtjev podnijeli na vrijeme.

Važno je da zahtjev podnesete čim shvatite da ste propustili rok.

7.25. Nacionalna tijela upozorila su me da sam propustila rok za podnošenje zahtjeva. Što sada trebam učiniti?

Ako zahtjev za novi boravišni status niste poslali na vrijeme, možete ga poslati i nakon roka. Međutim, morat ćete dokazati da postoje opravdani razlozi za kašnjenje.

Zahtjev možete podnijeti nakon roka čak i ako ste obavijest da ste propustili rok za podnošenje zahtjeva dobili od nacionalnih tijela. Možda ćete dobiti uputu da zahtjev podnesete u razumnom dodatnom roku. Ako ni nakon obavijesti nadležnih tijela ne podnesete zahtjev, postoji rizik da ćete biti udaljeni iz Ujedinjene Kraljevine.

Čak i ako ste napustili Ujedinjenu Kraljevinu ili ste iz nje udaljeni, zahtjev nakon isteka roka možete podnijeti iz inozemstva.

7.26. Postoje li zaštitne mjere za one koji propuste rok?

U slučaju zakašnjelih zahtjeva, nacionalna tijela moraju procijeniti sve okolnosti i razloge nepoštovanja roka. Tom se zaštitnom mjerom osigurava proporcionalno postupanje sa zakašnjelim zahtjevima.

Postoje razni razlozi za kašnjenje u podnošenju zahtjeva, zbog čega u [smjernicama](#) tijela Ujedinjene Kraljevine ne mogu biti navedeni svi mogući opravdani razlozi. Ako Vaš razlog za zakašnjelo podnošenje zahtjeva nije u tim smjernicama, to ne znači da taj razlog nije opravdan pa biste svejedno trebali podnijeti zahtjev i u njemu što bolje obrazložiti zašto zahtjev niste podnijeli u roku.

Ako je Vaš razlog za zakašnjelo podnošenje zahtjeva među primjerima iz smjernica, velika je vjerojatnost da će tijela Ujedinjene Kraljevine priхватiti Vaš zakašnjeli zahtjev. Neki primjeri iz smjernica:

- djeca (uključujući djecu u sustavu skrbi i djecu koja su napustila sustav skrbi) u čije ime nije podnesen zahtjev
- zahtjev se nije mogao podnijeti zbog tjelesnog ili mentalnog stanja i/ili potrebe za njegovom ili potporom
- zahtjev se nije mogao podnijeti zbog teškog zdravstvenog stanja
- žrtve modernog ropstva
- žrtve zlostavljanja iz nasilnih ili manipulativnih odnosa ili situacija

- drugi uvjerljivi praktični ili razumljivi razlozi, npr. ako osoba nije bila svjesna da mora podnijeti zahtjev za boravišni status
- prestanak izuzeća od imigracijske kontrole
- osoba već ima ograničenu ili neograničenu dozvolu ulaska ili ostanka
- osoba već posjeduje ispravu ili status na temelju propisa o EGP-u.

7.27. Nisam znala da trebamo podnijeti zahtjev za djecu. Je li prekasno?

Ako britansko državljanstvo nisu stekla rođenjem, i djeca moraju podnijeti zahtjev za novi boravišni status. Za djecu rođenu s britanskim državljanstvom može se od Ureda za putovnice Ujedinjene Kraljevine (HM Passport Office) zatražiti izdavanje dokaza o državljanstvu. Važno je imati britansku putovnicu kao dokaz državljanstva, posebno kad putujete u Ujedinjenu Kraljevinu i iz nje. Više informacija možete pronaći [ovdje](#).

Trebali biste podnijeti zahtjev za novi boravišni status u ime svoje djece i navesti razloge za zakašnjelo podnošenje zahtjeva. Prema [smjernicama](#) tijela Ujedinjene Kraljevine o podnošenju zahtjeva nakon roka, takvi bi se zakašnjeli zahtjevi trebali prihvati i obrađivati kao da su podneseni na vrijeme.

Djeca rođena u Ujedinjenoj Kraljevini nakon 30. lipnja 2021. koja britansko državljanstvo nisu stekla rođenjem također moraju podnijeti zahtjev za boravišni status. Za njih treba podnijeti zahtjev u roku od tri mjeseca od datuma rođenja. Zahtjev se može podnijeti i nakon roka od tri mjeseca uz navođenje razloga za kašnjenje.

7.28. Kako mogu podnijeti zahtjev i koje dokumente trebam dostaviti?

Možete podnijeti zakašnjeli zahtjev koristeći se istim elektroničkim obrascem koji se upotrebljavao prije isteka roka.

Ako nemate putovnicu ili osobnu iskaznicu i ne možete je brzo dobiti, zahtjev možete podnijeti na papirnatom obrascu koji distribuira Centar za rješavanje problema povezanih sa sustavom za prijavu stalnog boravka građana EU-a ([EU Settlement Resolution Centre](#)): +44 (0)3001237379. Kada nazovete taj centar, morate objasniti zašto ne možete predočiti putovnicu ili osobnu iskaznicu. Uz vaš zahtjev u papirnatom obliku morat će dostaviti i drugi prihvatljiv dokaz identiteta.

I u elektroničkom i u papirnatom obrascu postoji odjeljak u kojem možete objasniti razloge zbog kojih ste propustili rok za podnošenje zahtjeva.

Ako imate dokaze koji potkrepljuju razloge zbog kojih ste propustili rok, trebali biste ih priložiti zahtjevu. Ako pri podnošenju zahtjeva ne navedete dovoljno informacija, tijela Ujedinjene

Kraljevine trebala bi od Vas zatražiti dodatne informacije ili dokaze. Vrlo je važno da na sve takve zahtjeve tijela Ujedinjene Kraljevine odgovorite što je prije moguće.

7.29. Podnio sam zahtjev nakon roka i još nisam dobio status, znači li to da nisam zaštićen jer je rok istekao?

Za zahtjeve podnesene nakon isteka roka tijela Ujedinjene Kraljevine izdaju potvrdu o podnošenju zahtjeva, a ako prihvate Vaše razloge za podnošenje zahtjeva nakon roka, morali bi razmotriti utemeljenost Vašeg zahtjeva kao da je podnesen na vrijeme.

Od trenutka izdavanja potvrde o podnošenju zahtjeva do donošenja odluke o zahtjevu Vaša su prava, kao što su pravo na život, rad, najam, studiranje u Ujedinjenoj Kraljevini i besplatan pristup zdravstvenim uslugama zaštićena.

7.30. Propustila sam rok za podnošenje zahtjeva, ali mi je zakašnjeli zahtjev odobren. Što to znači?

Vaša prava u okviru sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a jednaka su pravima osoba koje su zahtjev podnijele na vrijeme i kojima su zahtjevi odobreni.

7.31. Propustio sam rok za podnošenje zahtjeva, ali mi je zakašnjeli zahtjev odbijen jer se moji razlozi za zakašnjelo podnošenje zahtjeva nisu smatrani dovoljno dobrima. Što to znači?

Ako tijela Ujedinjene Kraljevine ne prihvate razloge za zakašnjelo podnošenje zahtjeva, Vaš će zahtjev biti odbijen.

Primit ćete dopis (obično e-poštom) u kojem će biti objašnjeno zašto Vaši razlozi nisu prihvaćeni. Odluku o odbijanju zahtjeva možete osporiti pokretanjem upravnog postupka ili ulaganjem žalbe neovisnom sudu Ujedinjene Kraljevine kako bi se preispitalo odbijanje Vašeg zakašnjelog zahtjeva. U slučaju negativnog ishoda upravnog postupka još uvjek možete uložiti žalbu sudu Ujedinjene Kraljevine kako bi se razmotrilo odbijanje. U ograničenom broju slučajeva možete podnijeti novi zahtjev. Ako budete odbijeni i želite osporiti tu odluku, preporučujemo da se obratite službenom savjetniku za imigracijska pitanja u Ujedinjenoj Kraljevini kako biste se informirali o najboljem načinu daljnog postupanja.

7.32. U Ujedinjenoj Kraljevini nisam živjela prije isteka prijelaznog razdoblja, a u zemlju sam ušla nakon 30. lipnja 2021. na temelju obiteljske dozvole. Postoji li rok u kojem moram podnijeti zahtjev?

Članovi obitelji koji u Ujedinjenu Kraljevinu uđu nakon 30. lipnja 2021. kako bi se pridružili sponzoru iz EU-a moraju tijelima Ujedinjene Kraljevine podnijeti zahtjev za boravišni status u

roku od tri mjeseca od ulaska u zemlju na temelju obiteljske dozvole. Ako član obitelji u roku od tri mjeseca ne podnese zahtjev, može podnijeti zakašnjeli zahtjev na prethodno opisani način uz navođenje razloga za propuštanje roka za podnošenje. Tijela Ujedinjene Kraljevine razmotrit će razloge za podnošenje zahtjeva nakon roka i ako ih prihvate kao opravdane, zahtjev će se odobriti ako su ispunjeni drugi uvjeti.

Ako ste član obitelji i svoj ste zahtjev za status trajno nastanjene osobe ili status koji prethodi statusu trajno nastanjene osobe podnijeli izvan Ujedinjene Kraljevine, a u Ujedinjenu Kraljevinu ste ušli nakon što vam je odobren status, ne morate podnijeti zahtjev u roku od tri mjeseca od dolaska u Ujedinjenu Kraljevinu jer vam je već odobren status koji vam je potreban za boravak u Ujedinjenoj Kraljevini.

7.33. Gdje mogu pronaći više informacija?

Više informacija o Brexitu, sustavu za prijavu nastanjenja građana EU-a i vašim pravima možete pronaći [ovdje](#).

8. Stručne kvalifikacije

- *Stručne kvalifikacije u postojećem pravu Unije*

8.1. Što su stručne kvalifikacije?

Stručne kvalifikacije posebne su kvalifikacije koje osoba mora posjedovati u skladu sa zakonom kako bi se mogla baviti reguliranom profesijom ili reguliranim djelatnostima u određenoj zemlji.

Zahtjevi u pogledu kvalifikacija razlikuju se ovisno o profesiji. Mogu se razlikovati i za istu profesiju ili djelatnost ovisno o zemlji.

Profesionalne kvalifikacije mogu se odnositi na određeni studij, sposobljenost i/ili radno iskustvo. Mogu se dokazati, primjerice, odgovarajućim diplomama, svjedodžbama i potvrdama kompetencije i/ili radnog iskustva.

8.2. Što se događa s kvalifikacijama priznatima u jednoj državi članici u slučaju preseljenja u drugu državu članicu?

Građani Unije imaju pravo baviti se reguliranom profesijom, kao radnici ili samozaposlene osobe, u državi članici koja nije država članica u kojoj su stekli kvalifikacije.

Stručnjaci (*npr. fizioterapeuti*) koji su sposobljeni i stekli su kvalifikacije u jednoj državi članici i odluče se preseliti i raditi u drugoj državi članici koja regulira pristup toj profesiji i bavljenje njome trebali bi ishoditi priznavanje svojih kvalifikacija u toj drugoj državi članici prije početka rada u njoj.

U skladu sa sustavom Unije, države članice koje reguliraju određene profesije obvezne su, u skladu sa strogim kriterijima, razmotriti kvalifikacije stečene u drugim državama članicama u svrhu izdavanja priznanja i odobravanja pristupa tim profesijama.

Za neke profesije (*liječnici, medicinske sestre, stomatolozi, veterinari, primalje, farmaceuti i arhitekti*) postoji sustav automatskog priznavanja koji se temelji na zajedničkim minimalnim uvjetima sposobljavanja. Osim toga, na niz drugih profesija, uglavnom u obrnštvu, industriji i trgovini, može se primjenjivati automatsko priznavanje na temelju iskustva, uz ispunjavanje određenih uvjeta.

Za druge profesije država članica primateljica može propisati određene kompenzacijске mjere za stručnjake koji dolaze iz inozemstva, pod uvjetom da postoje objektivno znatne razlike između njihovih kvalifikacija i traženih kvalifikacija u državi članici primateljici.

Država članica u kojoj se traži priznavanje mora izdati odgovarajuću odluku unutar strogih rokova. Takve odluke podliježu žalbi na temelju nacionalnog prava, ne mogu biti proizvoljne i moraju biti potpuno u skladu s pravom Unije.

Konačno, na neke profesije, primjerice odvjetništvo, mogu se primjenjivati određena posebna pravila.

Sustav Unije ne primjenjuje se na zahtjeve za priznavanje koje podnose državljeni trećih zemalja osim ako je takvo izjednačavanje predviđeno posebnim dogovorima, primjerice onima koji se primjenjuju na državljane država članica EGP-a i Švicarske.

Kvalifikacije koje građani Unije steknu u trećim zemljama obuhvaćene su sustavom Unije samo ako su izjednačene s kvalifikacijama Unije. To se provodi nakon tri godine obavljanja djelatnosti u državi članici koja ih je prva priznala.

8.3. Što se danas događa s kvalifikacijama priznatima u jednoj državi članici ako se usluga privremeno ili povremeno pruža u drugoj državi članici?

U skladu s pravom Unije za većinu profesija jedino država članica u kojoj se namjerava pružati usluga ima pravo zatražiti prethodnu izjavu predmetnog stručnjaka. Izjava se može dati jednom godišnje (*ili jednom svakih 18 mjeseci u slučaju europske strukovne iskaznice*) i može joj se priložiti ograničen broj potvrda.

Državi članici u kojoj će se pružati usluga nije dopuštena prethodna provjera kvalifikacija, uz iznimku profesija koje uključuju rizik od ozbiljne štete za zdravlje ili sigurnost primatelja usluga. Svaka takva provjera ne smije prelaziti ono što je potrebno za tu posebnu svrhu.

Osim toga, u slučaju profesija kao što su liječnici, medicinske sestre, stomatolozi, veterinari, primalje, farmaceuti i arhitekti, koje su obuhvaćene sustavom automatskog priznavanja, ne može se provoditi prethodna provjera kvalifikacija. Može se zatražiti samo prethodna godišnja izjava.

- Stručne kvalifikacije na temelju Sporazuma o povlačenju

8.4. Kako je povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije utjecalo na stanje sa stručnim kvalifikacijama?

Nakon isteka prijelaznog razdoblja prethodno objašnjeni pravni sustav Unije više se ne primjenjuje u Ujedinjenoj Kraljevini.

Sva pitanja povezana s priznavanjem kvalifikacija građana Unije u Ujedinjenoj Kraljevini i s mogućnosti pružanja profesionalnih usluga u toj zemlji rješavat će se na temelju nacionalnih pravila i uvjeta, bez pogodnosti koje proizlaze iz prava predviđenih zakonodavstvom Unije.

8.5. Što je predviđeno Sporazumom o povlačenju?

Glavna je svrha Sporazuma o povlačenju zajamčiti građanima Unije i državljanima Ujedinjene Kraljevine koji na kraju prijelaznog razdoblja budu zakonito boravili u državi domaćinu i čije su kvalifikacije prethodno priznate u toj državi u skladu s posebnim popisom instrumenata Unije da Brexit neće utjecati na valjanost priznanja njihovih kvalifikacija ni na njihovu dozvolu za obavljanje djelatnosti u toj državi.

Isto bi trebalo predvidjeti za stručnjake koji na kraju prijelaznog razdoblja budu radili kao pogranični radnici i možda su im priznate kvalifikacije te izdana dozvola za obavljanje djelatnosti u državi u kojoj rade kao pogranični radnici.

Sporazum o povlačenju obuhvaća i zahtjeve za priznavanje koje su podnijele takve osobe i koji su u postupku rješavanja.

Sporazumom o povlačenju stručnjacima iz Unije s kvalifikacijama iz Ujedinjene Kraljevine i poslovnim nastanom u Ujedinjenoj Kraljevini ne jamči se pravo na pozivanje na zakonodavstvo Unije radi priznavanja njihovih kvalifikacija nakon isteka prijelaznog razdoblja ni u jednoj državi članici Unije niti im se jamči pravo na pružanje privremenih ili povremenih usluga u tim zemljama.

Sporazumom o povlačenju ne jamči se da će u Uniji vrijediti dozvole izdane u Ujedinjenoj Kraljevini za neke sektore, posebno prometni sektor, koje imaju paneuropsku vrijednost na unutarnjem tržištu ni da će u Ujedinjenoj Kraljevini vrijediti takve vrste dozvola izdane u državama članicama Unije.

8.6. Estonska sam arhitektica te živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Mogu li se i dalje baviti svojom profesijom?

Možete. Ako su Vam stručne kvalifikacije bile priznate u Ujedinjenoj Kraljevini i poštujete sve zahtjeve u pogledu obavljanja profesije u Ujedinjenoj Kraljevini, možete se i dalje pozivati na tu odluku o priznavanju za potrebe obavljanja profesionalne djelatnosti u toj državi.

8.7. Belgijski sam fizioterapeut. Živim u Irskoj i radim kao fizioterapeut u Ujedinjenoj Kraljevini, gdje su mi priznate kvalifikacije. Mogu li nastaviti pružati usluge kao pogranični radnik u Ujedinjenoj Kraljevini?

Možete. Ako su Vam stručne kvalifikacije bile priznate u Ujedinjenoj Kraljevini, možete se i dalje pozivati na odluku o priznavanju u toj državi za potrebe obavljanja profesionalne djelatnosti.

8.8. Finska sam državljanka i živim u Finskoj. Trenutačno u Finskoj polazim dislocirani studij sveučilišta iz Ujedinjene Kraljevine.

**Po završetku studija steći ću diplomu iz Ujedinjene Kraljevine.
Koji će biti status mojih kvalifikacija ako diplomu steknem
nakon isteka prijelaznog razdoblja?**

Budući da će Vašu diplomu izdati ustanova iz Ujedinjene Kraljevine (*sveučilište ili učilište iz Ujedinjene Kraljevine*), Vaša će kvalifikacija biti stečena izvan Unije, pa se na nju neće primjenjivati sustav Unije za priznavanje kvalifikacija.

Uvjeti za pristupanje profesiji u Ujedinjenoj Kraljevini ovisit će o imigracijskim propisima i imigracijskoj politici Ujedinjene Kraljevine, o njezinim posebnim odredbama o pristupu profesiji i njezinu postupanju prema stranim državljanima s diplomama iz Ujedinjene Kraljevine koje su stečene u okviru sustava dislociranog obrazovanja.

9. Socijalna sigurnost

9.1. Španjolski sam državljanin, radim u Ujedinjenoj Kraljevini i imam status na temelju sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Što će se dogoditi s mojim socijalnim osiguranjem?

Kad je riječ o pravilima o socijalnoj sigurnosti, cilj je Sporazuma o povlačenju osigurati da sve ostane isto kao i prije. Pravila Unije i dalje se primjenjuju na osobe zaštićene Sporazumom o povlačenju. To, primjerice, znači sljedeće:

- Ujedinjena Kraljevina i dalje će biti nadležna za Vaše **naknade iz sustava socijalne sigurnosti** – plaćate doprinose u Ujedinjenoj Kraljevini te bez ikakve diskriminacije imate pravo na tamošnja davanja
- imat ćete **pristup zdravstvenoj skrbi u Ujedinjenoj Kraljevini** pod istim uvjetima kao i državlјani Ujedinjene Kraljevine
- **otputujete li na odmor u neku od zemalja Europske unije**, možete se tamo koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja koju su Vam izdala britanska tijela (*iako ćete morati podnijeti zahtjev za novu europsku karticu zdravstvenog osiguranja – vidjeti <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>*)
- **ako Vaša djeca borave u Španjolskoj** i imate pravo na obiteljske naknade Ujedinjene Kraljevine, nastavljate ih primati u punom iznosu kao da Vaša djeca borave s Vama u Ujedinjenoj Kraljevini (*više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*)
- **ako dobijete djecu nakon isteka prijelaznog razdoblja** i imate pravo na obiteljske naknade na temelju propisa Ujedinjene Kraljevine, primite ih čak i ako Vaša djeca borave, primjerice, u Španjolskoj (*više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>*)
- **ako ostanete bez posla**, imate pravo na davanja Ujedinjene Kraljevine za slučaj nezaposlenosti, koja možete prenijeti tijekom dopuštenog razdoblja radi traženja zaposlenja u državi članici Unije (*više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>*)
- **ako odete u mirovinu**, imate pravo na mirovinu Ujedinjene Kraljevine pod uvjetima predviđenima nacionalnim propisima:
  - ako niste prikupili dovoljno razdoblja osiguranja da biste imali pravo na mirovinu Ujedinjene Kraljevine, Ujedinjena Kraljevina uzet će prema potrebi u obzir razdoblja prikupljena u državama članicama Unije

- ako se odlučite vratiti u Španjolsku:

- nastaviti će primati mirovinu Ujedinjene Kraljevine u punom iznosu
- Vaša mirovina Ujedinjene Kraljevine nastaviti će se usklađivati
- odgovornost za plaćanje zdravstvenog osiguranja određivat će se ovisno o svim drugim mirovinama koje primate i o Vašem boravištu

Više pojedinosti dostupno je na adresi
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=hr>.

- **ako članovi obitelji koji Vas nadžive imaju pravo na obiteljsku mirovinu** na temelju propisa Ujedinjene Kraljevine, mogu je zatražiti i primati u punom iznosu čak i ako borave u Španjolskoj.

9.2. Koliko dugo mogu biti zaštićen Sporazumom o povlačenju?

Zaštićeni ste sve dok bez prekida ostanete u situaciji koja je povezana s Ujedinjenom Kraljevinom i bilo kojom državom članicom.

Primjerice: ako ste poljski državljanin koji na kraju prijelaznog razdoblja boravi u Ujedinjenoj Kraljevini i tamo radi za britanskog poslodavca, na Vas se primjenjuje Sporazum o povlačenju sve dok postoji „prekogranična veza”.

Ta „prekogranična veza” između Ujedinjene Kraljevine i države članice Unije postoji dok god boravite u Ujedinjenoj Kraljevini i tamo radite za britanskog poslodavca.

Veza može nastaviti postojati i ako se Vaša situacija promjeni – zaštićeni ste dok god ste „prekogranično povezani” s Ujedinjenom Kraljevinom. Dakle, Sporazum se na Vas primjenjuje i, primjerice:

- ako nastavite raditi za britanskog poslodavca u Ujedinjenoj Kraljevini i zaposlite se na dodatnom radnom mjestu u Irskoj
- ako nastavite raditi za britanskog poslodavca u Ujedinjenoj Kraljevini, ali se preselite u Irsku
- ako prestanete raditi za britanskog poslodavca i počnete raditi u Irskoj, ali nastavite boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini
- ako Vaš ugovor o radu istekne i sklopite novi ugovor o radu s irskim poslodavcem, ali nastavite raditi u Ujedinjenoj Kraljevini
- ako ostanete bez posla i nastavite boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini, ali ne primate naknadu za nezaposlene

- ako ostanete bez posla, primate naknadu za nezaposlene i tu naknadu prenesete na dopušteno razdoblje u Poljsku dok pokušavate tamo pronaći posao (*pojedinosti su dostupne na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>*)
- ako se nakon bezuspješne potrage za poslom u Poljskoj tijekom dopuštenog razdoblja odmah vratite u Ujedinjenu Kraljevinu i ondje nastavite potragu za poslom
- ako Vaš ugovor o radu prestane i budete radno neaktivni do dosezanja dobi za umirovljenje te nastavite boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini
- ako odete u mirovinu u Ujedinjenoj Kraljevini.

Međutim, na Vas se više neće u cijelosti primjenjivati pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti ako Vaš ugovor o radu prestane i preselite se u Poljsku (*ili bilo koju drugu državu članicu*). U tom se slučaju Sporazumom o povlačenju jamči da Vaša prošla razdoblja osiguranja neće biti izgubljena. Kad ispunite uvjete predviđene nacionalnim zakonodavstvom (primjerice, dosegnete dob za umirovljenje), moći će zatražiti naknadu na temelju tih razdoblja u Ujedinjenoj Kraljevini.

Napominjemo da će i dalje ostvarivati potpunu socijalnu zaštitu predviđenu Sporazumom o povlačenju ako ste stekli pravo na stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini prije povratka u Poljsku (ili preseljenja u bilo koju drugu državu članicu) i vratite se u Ujedinjenu Kraljevinu prije gubitka tog prava.

9.3. Francuska sam državljanka, živim u Francuskoj i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Primjenjuju li se i dalje na mene pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s Ujedinjenom Kraljevinom (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na pitanje 9.1. o socijalnoj sigurnosti*).

Sve dok radite u Ujedinjenoj Kraljevini, ona je i dalje nadležna za Vaše socijalno osiguranje, primjerice:

- morat ćete Ujedinjenoj Kraljevini plaćati doprinose za **socijalnu sigurnost** i imat će pravo na tamošnja davanja bez ikakve diskriminacije
- imat ćete u Francuskoj, gdje boravite, **pristup zdravstvenoj skrbi** na račun Ujedinjene Kraljevine
- **otputujete li na odmor u neku od zemalja Europske unije**, možete se tamo koristiti europskom karticom zdravstvenog osiguranja koju su Vam izdala britanska tijela (*ali ćete morati podnijeti zahtjev za novu vrstu europske kartice zdravstvenog osiguranja*)

- **ako Vaša djeca borave u Francuskoj** i imate pravo na obiteljska davanja, nastavljate ih primati u punom iznosu kao da Vaša djeca borave s Vama u Ujedinjenoj Kraljevini (više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>)
- **ako dobijete djecu nakon isteka prijelaznog razdoblja** i imate pravo na obiteljska davanja na temelju zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine, prime ih čak i ako Vaša djeca borave u Francuskoj više pojedinosti o primjenjivim pravilima dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=hr>
- **ako ostanete bez posla**, zaštićeni ste pravilima o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti (više pojelinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=hr>)
- **ako odete u mirovinu**, imate pravo na mirovinu Ujedinjene Kraljevine pod uvjetima predviđenima nacionalnim zakonodavstvom Ujedinjene Kraljevine:
  - ako niste prikupili dovoljno razdoblja osiguranja kako biste imali pravo na mirovinu u Ujedinjenoj Kraljevini, Ujedinjena Kraljevina u potrebnoj će mjeri uzeti u obzir razdoblja navršena u državama članicama Unije
  - primat ćete mirovinu Ujedinjene Kraljevine u punom iznosu čak i ako boravite u Francuskoj
  - Vaša mirovina Ujedinjene Kraljevine nastavit će se usklađivati
  - odgovornost za plaćanje zdravstvenog osiguranja određivat će se ovisno o svim drugim mirovinama koje prime i o Vašem boravištu

Više pojedinosti dostupno je na adresi

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=hr>.

- **ako članovi obitelji koji Vas nadžive imaju pravo na obiteljsku mirovinu** na temelju zakonodavstva Ujedinjene Kraljevine, mogu je primati u punom iznosu čak i ako borave u Francuskoj.

9.4. Bugarski sam državljanin, živim u Bugarskoj, a radim u Bugarskoj i u Ujedinjenoj Kraljevini. Primjenjuju li se i dalje na mene pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s Ujedinjenom Kraljevinom (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na pitanje 9.1. o socijalnoj sigurnosti*).

Na Vas se i dalje istodobno primjenjuje samo jedno zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti. To se zakonodavstvo određuje ovisno o poslu koji obavljate i o Vašem boravištu (više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=hr>).

9.5. Talijanski sam državljanin i radim kao talijanski javni službenik u Ujedinjenoj Kraljevini. Primjenjuju li se i dalje na mene pravila o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti?

Da, dok god ste u situaciji povezanoj s Ujedinjenom Kraljevinom (*detaljnije informacije možete pronaći u odgovoru na pitanje 9.1. o socijalnoj sigurnosti*).

Italija je i dalje nadležna za Vaše socijalno osiguranje (*više pojedinosti dostupno je na adresi <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=hr>*).

9.6. Češki sam državljanin te radim i živim u Češkoj. U trenutku isteka prijelaznog razdoblja nalazim se na godišnjem odmoru u Ujedinjenoj Kraljevini. Jesam li i dalje pokriven europskom karticom zdravstvenog osiguranja?

Da, tijekom cijelog odmora. Možete koristiti europsku karticu zdravstvenog osiguranja u Ujedinjenoj Kraljevini ako već primate potrebne zdravstvene usluge tijekom odmora, ali i ako se potreba za uslugama zdravstvene skrbi pojavi tek nakon isteka prijelaznog razdoblja.

9.7. Malteška sam državljanka te radim i živim na Malti. Planiram otpustovati na odmor u Ujedinjenu Kraljevinu. Mogu li koristiti europsku karticu zdravstvenog osiguranja?

Ne. Sporazumom o povlačenju ne predviđa se korištenje europske kartice zdravstvenog osiguranja tijekom budućih odmora u Ujedinjenoj Kraljevini.

9.8. Talijanski sam državljanin i od 2019. studiram u Ujedinjenoj Kraljevini. Hoću li moći koristiti europsku karticu zdravstvenog osiguranja čak i ako se moj studij protegne nakon isteka prijelaznog razdoblja?

Da, možete koristiti europsku karticu zdravstvenog osiguranja sve dok bez prekida boravite u Ujedinjenoj Kraljevini. Privremeni posjeti Italiji (npr. odmor) ne znače da ste prekinuli boravak u Ujedinjenoj Kraljevini kao student.

9.9. Hrvatski sam državljanin te radim i živim u Hrvatskoj. Započeo sam poseban program liječenja u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja. Mogu li se nastaviti tamo liječiti nakon isteka prijelaznog razdoblja?

Možete. U skladu sa Sporazumom o povlačenju osobe koje su već zatražile odobrenje za dobivanje planiranog liječenja u Ujedinjenoj Kraljevini prije isteka prijelaznog razdoblja mogu nastaviti liječenje.

9.10. Španjolski sam državljanin i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Uskoro ću navršiti dob za umirovljenje. Što će se dogoditi s mojim mirovinskim pravima u Ujedinjenoj Kraljevini i Španjolskoj?

Ništa se neće promijeniti. Vaša mirovinska prava u Ujedinjenoj Kraljevini i Španjolskoj ostat će ista. Imat ćete pravo na mirovinu pod uvjetima predviđenima nacionalnim zakonodavstvom, pri čemu će se u potrebnoj mjeri uzeti u obzir razdoblja navršena u državama članicama Unije. Iznos mirovine izračunat će se u skladu s istim pravilima. Ovisno o situaciji i primjenjivim pravilima Unije, mirovinska prava mogu se čak i prenijeti i usklađivati ako se odlučite nastaniti u Španjolskoj ili bilo kojoj drugoj državi članici Unije.

9.11. Otišla sam u mirovinu i sada dobivam mirovinu Ujedinjene Kraljevine i mirovinu Slovenije, gdje sam prije radila. Što će se dogoditi s mojom mirovinom?

Ništa se neće dogoditi s Vašom mirovinom. I dalje ćete dobivati mirovinu Ujedinjene Kraljevine i mirovinu Slovenije kao i dosad. Vaša mirovina Ujedinjene Kraljevine nastaviti će se usklađivati kao i dosad.

9.12. U prošlosti sam 12 godina radio u Ujedinjenoj Kraljevini. Preselio sam se i sada radim u Austriji. Nakon što odem u mirovinu (oko 2035.), što će se dogoditi s mojim stažem – i osiguranjem – u Ujedinjenoj Kraljevini i Austriji?

Vaš staž i dalje se uzima u obzir i kad odete u mirovinu, dobivat ćete mirovinu Ujedinjene Kraljevine (*odnosno, dio koji odgovara dvanaestogodišnjem stažu*) i austrijsku mirovinu (*dio koji odgovara broju godina rada u Austriji*) pod istim uvjetima koji se trenutačno primjenjuju u Uniji.

9.13. Cijeli sam život radio u Ujedinjenoj Kraljevini i sada sam u mirovini u Francuskoj. Brine me da se moja mirovina Ujedinjene Kraljevine više neće usklađivati.

U Sporazumu o povlačenju jasno se navodi da će se sva socijalna davanja, kao što je starosna mirovina, i dalje usklađivati u skladu s nacionalnim pravilima, čak i ako umirovljenik boravi u državi članici Unije, a ne u Ujedinjenoj Kraljevini.

9.14. Ako se u budućnosti odlučim odseliti iz Ujedinjene Kraljevine, hoću li moći sa sobom prenijeti i svoja socijalna davanja?

Ako ste zaštićeni Sporazumom o povlačenju, sva relevantna socijalna davanja i dalje će se moći prenositi u države članice Unije i u Ujedinjenu Kraljevinu, pod istim uvjetima kao i u skladu s pravilima Unije.

9.15. Nakon cijelog radnog vijeka provedenog u Belgiji otišla sam u mirovinu i živim u Ujedinjenoj Kraljevini. Prije isteka prijelaznog razdoblja mogla sam dobiti zdravstvenu skrb u lokalnoj bolnici bez ikakvih problema. Je li se to sad promijenilo?

Ništa se nije promijenilo nakon isteka prijelaznog razdoblja. Belgija će i u budućnosti nadoknađivati troškove Vaše zdravstvene skrbi, kao što je to činila i u prošlosti.

9.16. Finski sam državljanin te radim i živim u Finskoj. Međutim, moja supruga i djeca žive u Ujedinjenoj Kraljevini. Kao članovi moje obitelji imali su pravo na zdravstvenu skrb na trošak Finske, a ja sam primao finska obiteljska davanja prije isteka prijelaznog razdoblja. Je li se to sad promijenilo?

Ništa se nije promijenilo, pod uvjetom da su ta prava već postojala na završetku prijelaznog razdoblja. Članovi Vaše obitelji i dalje će dobivati zdravstvenu skrb u Ujedinjenoj Kraljevini na trošak Finske, a Vi ćete i dalje primati finska obiteljska davanja bez obzira na činjenicu što Vaša djeca žive u Ujedinjenoj Kraljevini.

9.17. Njemački sam radnik i moj njemački poslodavac uputio me je 2019. u Ujedinjenu Kraljevinu. Još sam osiguran u Njemačkoj, a moj prenosivi dokument A1 ne istječe do rujna 2021. Znači li to da je i dalje valjan u 2021.?

Sporazum o povlačenju ne obuhvaća upućivanje radnika u okviru pružanja usluga. Ne dovodeći u pitanje budući sporazum s Ujedinjenom Kraljevinom o koordinaciji sustavâ socijalne

sigurnosti, to znači da od 1. siječnja 2021. više ne postoji pravna osnova za takva upućivanja između država članica i Ujedinjene Kraljevine te Vaš prenosivi dokument A1 više nije valjan.

To se primjenjuje samo na prenosive dokumente A1 koji su izdani u kontekstu upućivanja radi pružanja usluge. Prenosivi dokumenti A1 koji su izdani zbog drugih razloga, primjerice osobi koja pohađa tečaj osposobljavanja u Ujedinjenoj Kraljevini ili osobama koje istodobno rade u Ujedinjenoj Kraljevini i državi članici i dalje su valjani nakon 1. siječnja 2021.

9.18. Samozaposlen sam i radim u Ujedinjenoj Kraljevini i Francuskoj. Živim u Francuskoj, ali sam osiguran u Ujedinjenoj Kraljevini. Imam prenosivi dokument A1 koji mi je izdala Ujedinjena Kraljevina, kao i prenosivi dokument S1 koji koristim za pristup zdravstvenoj skrbi u Francuskoj na trošak Ujedinjene Kraljevine. Hoće li ti dokumenti i dalje biti valjani te mogu li ih obnoviti nakon što isteknu?

Budući da se nalazite u prekograničnoj situaciji koja uključuje Ujedinjenu Kraljevinu i državu članicu, zaštićeni ste Sporazumom o povlačenju. Stoga se na Vas i dalje primjenjuju pravila Unije o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti, pa su ti dokumenti i dalje valjani nakon 31. prosinca 2020. To uključuje Vaš prenosivi dokument A1 jer nije izdan u kontekstu upućivanja radi pružanja usluge. Sve dok se nalazite u toj prekograničnoj situaciji Vaši se dokumenti mogu obnoviti prema istim pravilima koja su bila primjenjiva prije 1. siječnja 2021.

9.19. Moji su roditelji nizozemski državlјani koji su se 1990. preselili u Ujedinjenu Kraljevinu i sada imaju novi boravišni status na temelju sustava za prijavu nastanjenja građana EU-a. Rođen sam u Ujedinjenoj Kraljevini prije 19 godina (pa stoga od rođenja imam dvojno nizozemsko-britansko državljanstvo) i cijeli sam život proveo u Ujedinjenoj Kraljevini. Prije dvije godine počeo sam raditi. Moji roditelji razmišljaju o povratku u Nizozemsku u budućnosti. Ako se i ja preselim u Nizozemsku, hoću li moći sa sobom prenijeti i svoja socijalna davanja?

Iako imate dvojno državljanstvo, cijeli ste život proveli živeći u Ujedinjenoj Kraljevini i niste koristili prava na slobodno kretanje prije 1. siječnja 2021. Stoga niste zaštićeni Sporazumom o povlačenju. To znači da, ako se preselite u Nizozemsku, nećete moći sa sobom prenijeti stečena prava iz socijalne sigurnosti na temelju Sporazuma o povlačenju. Time se ne dovodi u pitanje budući sporazum s Ujedinjenom Kraljevinom o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti.

10. Korisne poveznice

Sporazum o povlačenju

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:02020W/TXT-20200613>

Ugovori EU-a

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0011.01/DOC_3&format=PDF

Smjernice EU-a o dijelu Sporazuma o povlačenju koji se odnosi na prava građana

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52020XC0520(05))

Savjeti o pravima u Ujedinjenoj Kraljevini

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_hr.htm

Brošura „Što morate znati kao građanin Unije koji živi u Ujedinjenoj Kraljevini“

Brošura „Što trebaju znati stariji građani Unije koji žive u Ujedinjenoj Kraljevini“

Brošura „Što morate znati ako niste građanin Unije, a živite u Ujedinjenoj Kraljevini i imate, ili ste imali, člana obitelji koji je građanin Unije“

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Postojeća pravila Unije o formalnostima povezanima s boravištem građana Unije i članova njihovih obitelji

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_hr.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_hr.htm

Direktiva 2004/38/EZ („Direktiva o slobodnom kretanju“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Uredba (EU) br. 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:02011R0492-20180513>

Postojeća pravila Unije o slobodi kretanja stručnjaka

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_hr.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_hr

Direktiva 2005/36/EZ („Direktiva o stručnim kvalifikacijama“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1531465264880&uri=CELEX:02005L0036-20160524>

Postojeća pravila Unije o koordinaciji sustavâ socijalne sigurnosti

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_hr.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_hr.htm

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=hr&catId=849>

Uredba (EZ) br. 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?qid=1531465290296&uri=CELEX:02004R0883-20170411>

Uredba (EZ) br. 987/2009

<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01>